

ĮVYKIAI, PROBLEMOS, NUOMONĖS

LENKIJOS LIETUVIŲ DRAUGIJOS VALDYBOS ATASKAITA – Algirdas Vaicekaskas	3
XIX LENKIJOS LIETUVIŲ DRAUGIJOS DELEGATŲ SUVAŽIAVIMAS – Irena Gasperavičiūtė	6
„SUKILĖLIŲ VASARA“ – Petras Maksimavičius	8

ŠVIETIMAS

MOKSLO METŲ PRADŽIA – Alicija Krakauskienė, Dalia Makauskienė	10
--	----

TIKĖJIMAS

LINKIME TAPTI ŠVIESOS IR IŠMINTIES ŽMONĖMIS – Seinų bazilikos vikaras Jaroslav Kalinovskij	12
---	----

SPORTAS

LIETUVOS KREPŠININKAS JONAS MAČIULIS PUNSKO MOKYKLOJE – Dalia Makauskienė	13
--	----

JUBILIEJAI

PUNSKO LIETUVIŲ KULTŪROS NAMAMS 65-ERI! – Asta Pečiulienė 14	
JOTVA. SUGRĮŽIMAI. ŽEMĖ – Jurgita Stankauskaitė	18

IŠĖJĘ NEGRĮŽTI

MIRTIS IŠPLĖŠĖ TAVE IŠ MŪSŲ TARPO, BET NE IŠ ŠIRDŽIŲ... – Marytė Vaičiulienė	20
---	----

SVEIKA GYVENSENĄ

PUNSKO VALSČIAUS SOCIALINIŲ PROBLEMŲ ĮVERTINIMAS	22
--	----

SKELBIMAI

SPAUDA RAŠĖ

LIETUVOS ŽINIASKLAIDA	26
-----------------------------	----

Viršeliuose:

Punsko LKN klojimo teatras (Virginijos Karčiauskienės nuotr.)
 Auksinį vestuvių jubiliejų šiemet šventę Punksko valsčiaus gyventojai (Boženos Bobinienės nuotr.)

REDAKCIJOS ADRESAS

16-515 Puńsk,
 ul. A. Mickiewicza 23

tel. / faks. (+48) 87 5161 416
 www.e-ausra.pl
 ausra@o2.pl

LEIDŽIA

Lenkijos lietuvių draugija
 16-500 Sejny,
 ul. Wileńska 9
 tel. / faks. 87 5162 125

Vyr. redaktorė Irena Gasperavičiūtė
 Redakcijos sekretorė Alicija Krakauskienė
 Stilistė, korektorė Birutė Burdinaitė-Ołów
 Techn. redaktorė Aldona Jonušonytė

KORESPONDENTAI: Petras Maksimavičius,
 Eugenija Pakutkienė, Jurgita Stankauskaitė

Spausdino „Aušros“ leidyklos spaustuvė.

Numeris pasirašytas spaudai 2021-09-15

Rankraščiai taisomi ir trumpinami redakcijos
 nuožiūra. Redakcijos nuomonė nebūtinai
 sutampa su autorių nuomone.

Lenkijos lietuvių draugijos sąskaita

BS Sejny, ul. Powstańców Sejneńskich 1, 16-500 Sejny
 Nr. 23 93540007 0000 0000 0198 0002
 SWIFT / BIC kodas POLU PL PR

Zadanie pn. „Wydanie 24 numerów dwutygodnika „Auśra” zrealizowano dzięki dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Ministerstwo
 Spraw Wewnętrznych
 i Administracji

Projektą „Lenkijos lietuvių tautinio sąmonin-
 gumo ugdymas“ iš dalies remia Spaudos, radijo
 ir televizijos
 rėmimo fondas
 (gauta parama per
 projekto įgyven-
 dinimo laikotarpį
 – 8000 eurų).

SPAUDOS,
 RADIO IR
 TELEVIJOS
 RĖMIMO
 FONDAS

Mieli skaitytojai!

IRENA GASPERAVIČIŪTĖ

Vėl rugsėjo pirmosios skambutis sukviėtė vaikus į klases. Dar tik dvi savaites vyksta kontaktinis mokymas, o jau galima išgirsti kalbų, kad auga susirgimų skaičius visuomenėje ir nežinia, kaip bus su mokyklomis, ar neteks grįžti prie nuotolinio mokymo. Nors vis daugiau psichologų pasisako apie tokio mokymo žalą jauno žmogaus psichikai, galima tikėtis įvairių sprendimų. Beje, anksčiau atrodė, kad skiepai išspręs visas problemas, bet jau dabar matosi, jog viskas ne taip paprasta, pasirodo – pasiskiepiję irgi gali sirgti ir užkrėsti. Vis garsiau kalbama, kad dviejų skiepų dozių nepakaks, reikės trečios, ketvirtos ir t. t. Taigi kaip bus su mokyklomis, dabar dar niekas nežino. Kol kas džiaugiamės, kad galime normaliai dirbti. Šiame numeryje skaitykite apie naujuosius mokslo metus mūsų lietuviškose mokyklose.

Pernykščiai karantino ribojimai neleido surengti rudenį planuojamų Lenkijos lietuvių draugijos ir Lenkijos lietuvių bendruomenės suvažiavimų, taigi šiemet vasarą atslūgus pandemijos bangai neatidėliota vėlyvam rudeniiui ir jau rugsėjį suplanuota sukviesti tiek LLD, tiek LLB delegatus. Draugijos XIX suvažiavimas jau įvyko. Išrinktas naujas pirmininkas. Juo tapo Robertas Slovikas. Norisi palinkėti jam sėkmingo darbo.

Gali kam pasirodyti, kad tai neesminiai dalykai. Anaiptol. Draugijų veikla yra labai svarbi, nes tai jos atstovauja mums, bendraudamos su valdžios institucijomis, įvardindamos mūsų, kaip tautinės mažumos, poreikius.

Šioje „Aušroje“ rasite ir buvusio LLD pirmininko Algirdo Vaicekausko ataskaitinį pranešimą, ir Suvažiavimo nutarimus, ir naujosios tarybos, valdybos bei revizijos komisijos narių pavardes.

Lenkijos lietuvių draugijos valdybos ataskaita

Skaityta XIX LLD delegatų suvažiavime Seinuose 2021 m. rugsėjo 5 d.

ALGIRDAS VAICEKAUSKAS

*Gerbiamas Ambasadoriau,
mieli Suvažiavimo dalyviai,
brangūs svečiai!*

„Tauta yra prigimtoji žmonių bendruomenė. Niekas negali būti prievartaujamas savo ryšį su tautine bendrija nutraukti. Pasaulyje pasklidę lietuviai sudaro vieningą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.

Draugija yra tautinės kultūros veiksminga talkininkė. Lietuvis kuria ir palaiko religines, kultūrines, jaunimo, savišalpos, profesines ir kitas lietuvių draugijas.“

Pacitavau dvi iš 13 „Lietuvių Chartos“ nuostatų. „Lietuvių Charta“ buvo priimta Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto 1949 metais Vokietijoje.

Po aštuonerių metų mūsų krašto šviesuoliai, vedini panašių tikslų, kaip ir anuomet Vokietijoje lietuvių išeiviai – išsaugoti ir puoselėti lietuviybę, įkūrė Lenkijos lietuvių draugiją. Kitais metais minėsime jos 65-metį. Tiek Draugijos pagrindiniai tikslai, tiek „Lietuvių Chartos“ nuostatos išlieka aktualūs ir šiandien. Žinoma, sąlygos ar veiklos metodai pasikeitę, tačiau siekiai tie patys.

Miniau šiuos istorinius įvykius norėdamas atkreipti dėmesį į Draugijos svarbą ir reikšmę visuomenėje, norint užtikrinti pilnavertį lietuvių gyvenimą. Ši diena, rugsėjo 5-oji, kai vyksta XIX LLD Suvažiavimas, irgi įsirašys į mūsų krašto istoriją. O mes esame jos dalyviai. Draugija – viena lietuvių bendruomenės dëlionės dalis, šalia

šeimos, lietuviškų mokyklų, kultūros namų, bažnyčių, tačiau ji būtina, kad galėtume matyti visumą.

Draugijos veiklos gaires nustato visuomenė Suvažiavimo metu bei besikeičianti politinė, socialinė jos padėtis. Savo veikloje LLD vadovybė visados turi omeny pagrindinį ir patį svarbiausią tikslą – **palaikyti ir puoselėti tautinį tapatumą.**

LLD nuolatinė istoriškai ir tradiciškai susiklosčiusi veikla susideda iš kelių sričių: leidybinės, kultūrinės, švietimo rėmimo, atstovavimo bendraujant tiek su Lenkijos, tiek su Lietuvos valdžios atstovais. Pabandyti iš eilės aptarti šiuos veiklos batus, atskleisdamas, kas buvo nuveikta ir kokių kildavo problemų.

1. LEIDYBINĖ VEIKLA

LLD leidžia tris leidinius: dvisavaitinį Lenkijos lietuvių leidinį „Aušra“, mėnraštį vaikams „Aušrelė“ ir ketvirtinį žurnalą „Suvalkietis“, kurį redaguoja Suvalkų lietuviai. Šių leidinių pagrindinė misija – pristatyti mūsų lietuvių visuomenės aktualijas, kalbėti istorinėmis temomis, ugdyti tautinę savimone, puoselėti gimtąją kalbą, iškelti ir spręsti aktualias ir svarbias mūsų visuomenės problemas.

LLD yra taip pat „Aušros“ leidyklos vienintelė akcininkė. Taigi netiesiogiai Lenkijos lietuvių draugija esanti ir knygų leidėja.

Kokia lietuviškų leidinių ateitis? Dėl ateities niekada nesame tikri, nes esame priklausomi nuo valstybės, kuri yra įsipareigojusi Tautinių

ir etninių mažumų bei regioninės kalbos įstatymu remti leidinius tautinių mažumų kalba, politikos. Tačiau žodį „remti“ galima įvairiai interpretuoti, remti – tai iš dalies prisidėti prie leidybos, o ne užtikrinti finansavimą. Lenkijos vidaus reikalų ir administracijos ministerija yra pagrindinė „Aušros“ žurnalo rėmėja, kiti rėmėjai – Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas, Tautos fondas.

Pagrindinė problema ta, kad VRAM faktiškai kiekvienais metais mažina finansavimą (šiuo metu finansavimas išlieka toks pat jau keletą metų, o metai iš metų auga leidybos kaštai, ypač minimalus atlyginimas). Buvę situacijų, kai VRAM buvo drastiškai sumažinusi finansavimą. Tuomet kilus grėsmei nutraukti „Aušros“ leidybą LLD vadovybė aktyviai reagavo, gindama leidinį. Buvo rašomi protesto raštai, tartasi su kitomis Lenkijos tautinėmis mažumomis, ieškota įmanomų išeikių. Kol kas pavyksta išsaugoti prieš 25 metus nusistovėjusį leidinių kiekį ir jų apimtį.

Kita lietuviškos spaudos problema, apie kurią pradėta kalbėti tik atsiradus internetui – visiškai spaudos perėjimas į virtualųjį pasaulį. Šiuo metu LLD leidiniai daugiausiai gyvuoja tradicine popierine forma. Ir nors jau prieš dvidešimt metų buvo prognozuojama popierinės leidybos baigtis, dar kol kas spausdiname leidinius ir turime skaitytojų. Tačiau reikia pamąstyti, ar neverta aktyvinti, atnaujinti ir labiau populiarinti „Aušros“ interneto tinklalapį, kad čia galėtų vykti visuomenės gyva diskusija mums rūpimais klausimais.

2. KULTŪRINĖ VEIKLA IR JOS RĖMIMAS

LLD kultūrinę veiklą organizuoja vykdydama projektus. Tai daugiausia tradiciniai renginiai:

- Lietuviškų ansamblių sąskrydis – pats didžiausias metų renginys;
- Vaikų teatrų festivalis – renginys

Algirdas Vaicekaskas

ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikams, skatinantis domėtis scenine menine raiška, ugantis meninį skonį, gimtosios kalbos kultūrą ir kt.;

- Dariaus ir Girėno žūties minėjimas Pščelnike – šiuo projektu atliekamos dvi užduotys. Viena – visus metus prižiūrima Dariaus ir Girėno žūties vieta. Tą darbą atlieka LLD Ščecino skyrius, ši veikla juos ir mobilizuoja rinktis bei būti aktyviems. Kita projekto užduotis – paminėti žūties metines. Tradiciškai Draugija finansuoja Punsko Dariaus ir Girėno mokyklos mokinių kelionę į Lietuvos didvyrių žūties minėjimo iškilmes.

- „Lietuviškas vakaras“ Suvalkuose – tai pats jauniausias renginys, jį organizuoja LLD Suvalkų skyrius. Per pastaruosius keletą metų suvalkiečių veikla suaktyvėjo ir, kas labai džiugina, į ją įsitraukė jaunesnio amžiaus žmonės, kurie taip pat yra susiję su prieš metus įsikūrusiu lietuvių vaikų darželiu. Tai nuteikia optimistiškai.

3. ŠVIETIMO RĖMIMAS

Jau daugelį dešimtmečių LLD ren-
gia lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos

ir geografijos, dailiojo žodžio konkursus lietuviškų mokyklų mokiniams. Tai labai svarbus veiklos baras. Konkursai skatina geriau pažinti Lietuvą, konkuruoti tarpusavyje. Jie labai ryškiai įsirašę į jaunų žmonių sąmonę.

Tai ne vienintelis būdas remti lietuvių švietimą. Draugija aktyviai dalyvauja ginant lietuvių teises ir interesus, dalyvavo steigiant Seinų lietuvių „Žiburio“ mokyklą Seinuose, taip pat pernai aktyviai prisidėjo prie Suvalkų lietuvių vaikų darželio kūrimo. Švietimas – tai ir tarpvalstybinių Lietuvos ir Lenkijos derybų objektas. LLD stengiasi būti aktyvi ir šioje srityje, tačiau reikia pripažinti, kad ne visados mūsų pasiūlymai būna supraci ir išgirsti.

4. ATSTOVAVIMAS BENDRAUJANT SU LENKIJOS IR LIETUVOS VALDŽIA BEI EUROPOS TARYBA

Lenkijos vyriausybė visus klausimus, susijusius su tautinėmis mažumomis, konsultuoja su tautinių mažumų organizacijomis, taigi santykiuose su Lenkijos institucijomis partnerės yra lietuvių organizacijos. Būtent Lenkijos lietuvių draugija labai aktyvi šioje srityje. Ji dalyvavo ir dalyvauja sprendžiant svarbius mūsų krašto švietimo, kultūros plėtros klausimus.

Vyriausybės ir tautinių bei etninių mažumų bendrojoje komisijoje yra Draugijos atstovai. Man teko garbė nuo pat pradžių atstovauti lietuvių tautinei mažumai. Draugija dalyvauja įvairiuose susitikimuose, kur kalbama apie mus. Tai, pavyzdžiui, Seimo komisijos posėdžiai, susitikimai su politikais, kai kuriomis tarpvyriausybiniomis komisijomis, kaip antai Lenkijos ir Lietuvos – dėl Lietuvos lenkų ir Lenkijos lietuvių švietimo.

Europos Taryba prašo organizacijų vertinimo, kaip Lenkijoje paisoma tautinių mažumų teisių ir įgyvendinamos priemonės saugant tautinių

mažumų kalbas. Kiekvieną kart Lenkijos vyriausybei pateikus ataskaitas, kaip vykdoma Tautinių ir etninių mažumų konvencija ar Kalbų chartija, Lenkijos lietuvių draugija Europos Tarybos ekspertams teikia savo pastabas.

Gegužės mėnesį buvo išsiųstas raštas Lenkijos edukacijos ir mokslo ministrui Pšemislavui Čarnekui (Przemysław Czarnek) dėl vadovėlių lietuvių kalba trūkumo bei mokyklų netinkamo finansavimo.

Kalbant apie lietuvių ir lenkų santykius ne valstybinių lygmeniu, o čia, vietoje, visuomenėje, sakyčiau, kad yra žengtas esminis žingsnis kuriant teigiamą atmosferą. Prieš dvejus metus teko dalyvauti vadinamojo Seinų sukilimo šimtmečio minėjimo organizacinio komiteto darbuose. Mūsų, lietuvių, siūlymas buvo, kad renginys būtų minėjimo, ne šventės, formos, kad ir vieni, ir kiti pagerbtumėm tų istorinių įvykių aukas, o ne dar kartą draskytume prieš šimtmetį patirtas žaizdas. Ne iki galo pasisekė mūsų siūlymus įgyvendinti, visuomenės lenkų dalis, matyt, dar ne iki galo tam pasirengusi. Todėl teko tik iš dalies dalyvauti, t. y. atidengiant grindinį dvikalbį lentą „Susitaikymas – tai pasirinkimas“. Ir nors joje turinio dar trūksta, tačiau gairės, kur link eiti, apibrėžtos. Manau, jog tai gal ir nedidelis, bet vis tiek pasiekimas. Tuo labiau kad vienas iš paminklų, žeidžiančių lietuvių orumą ir iškreipiančių istorinius faktus, buvo nukeltas (kalbu apie kryžių Berznyko kapinių kampe lietuvių kariams). Panerių kryžius ir obeliskas ir toliau stovi, tačiau klausimas buvo keliamas visada. Tikėkimės, kad sulauksime tos dienos, kai ir šis tautas skaidantis bei nesantaiką skleidžiantis objektas bus pašalintas.

Lenkijos lietuvių draugija visą laiką rėmė ir remia lietuvių kalbos vartojimą visose gyvenimo srityse. Manome, kad gimtąją kalbą turėtume girdėti ir skaityti taisyklingą, ne prisotintą slavizmų. Kad išvengtume

kalbos darymo ir negilintume atskirties nuo savo tautos kamieno, neugdytume dirbtinai kuriamos „punskiečio dzūko“ lyg atskiros tautos tapatybės, kuri iš esmės veda greitesnio nutautėjimo link. Svarbu, kad Punsko, Seinų ar Suvalkų lietuvis būtų daugiau suvokiamas geografine prasme nei tapatybės prasme.

O kaip veikia Draugijos skyriai? Ščecino skyrius, kaip jau anksčiau minėjau, globoja Dariaus ir Girėno žūties vietą, paminklą ir klėtelę, taip pat glaudžiai bendradarbiauja su vietos Myslibužo savivaldybe. Mirus Viktorui Buvelskiui, kol kas lieka be pirmininko.

Per pastaruosius du dešimtmečius labai pasikeitė Lenkijos miestų skyrių veikla. Puikiai pamine, koks stiprus buvęs Varšuvos skyrius. Deja, šiandien jo veikla labai nusilpusi – varšuviečiai net neturi savo būstinės. Vroclavo skyriaus išvis nebelikę. Gdanske lietuviai renkasi paminėti tautines šventes. Prieš dvejus metus atsikūrė Balstogės skyrius. Jie bendradarbiaudami su LR konsulatu Seinuose kartais surengia kokį kultūrinį renginį, tačiau tai nėra gausus skyrius. Aktyviausi esą Suvalkų lietuviai: veikia ansambliai, pastoviai vyksta LLD skyriaus susirinkimai, leidžiama net savo leidinį „Suvalkiečiai“, o pernai įsikūrė Suvalkų lietuvių vaikų darželis. Linkiu jiems kuo geriausios sėkmės kuriant mokyklą ir kultūros centrą.

Baigdamas savo ataskaitinį pranešimą norėčiau pasakyti, kad vienas mūsų ne karys, taigi dirbome su valdyba, kuriai nuoširdžiai dėkoju. Tai: Jonas Vydra, Danutė Valukonytė, Irena Gasperavičiūtė, Irena Marcinkevičienė, Petras Maksimavičius, Dalia Astrauskienė.

Ypač nuoširdžiai ačiū LR konsulato Seinuose vadovui ambasadoriui Remigijui Motuzui už visokeriopą pagalbą ir paramą. Naudodamasis proga norėčiau priminti, kad „Žiburio“ mokykla iš tiesų įkurta

jo dėka. Tuo metu, kai ji kūrėsi, gerb. Remigijus Motuzas buvo švietimo ir mokslo ministras ir, galima sakyti, jo sprendimai viską nulėmė. Tokių dalykų nevalia pamiršti.

Nuoširdžiai ačiū už sklandų ir malonų bendradarbiavimą noriu tarti Seinų „Lietuvių namų“ direktorei Onutei Nevulienei, Astai Pečiulienei – Punsko kultūros namų direktorei, mokyklų vadovams Jonui Vydrui, Jolantai Jonušonytei, Onutei Samulevičienei, Alvydui Nevuliui, Alicijai Valinčienei, Suvalkų lietuvių darželio direktorei, LLB pirmininkei Jolantai Malinauskaitei-Vektorienei, mokytojams, kurie visada talkino rengiant mokinių lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos ir geografijos konkursus: Vytautui Budzeikai, Onutei Vaznelienei, Irenai Nevulienei, Onutei Samulevičienei, Tadui Bagdonavičiui, Janinai Macukonienei, Nastutei Sidarienei, Vidai Uzdilienei, Elenai Degutienei, Irenai Gasperavičiūtei, Gražinai Kibysienei, Birutei Vaičiulienei, Daliai Makauskienei, visiems mokytojams, dailiojo žodžio konkurso komisijų nariams. Dėkoju „Aušros“ redakcijos komandai, Draugijos darbuotojams, ypač Aldutei Jonušonytei, už atsakingą ir kruopštų darbą Draugijoje. „Aušros“ leidyklos direktoriui Sigitui Birgeliui ir darbuotojams už bendradarbiavimą. Visiems mokytojams, ruošusiems spektaklius Vaikų teatrų festivaliams, visiems ansamblių vadovams ir ansamblių nariams, kurie dalyvavo Draugijos organizuojamuose renginiuose. Organizacijų vadovams: Lenkijos lietuvių etninės kultūros draugijos pirmininkei Aldonai Vaicekauskienei, Jaunimo sąjungos pirmininkei Ingridai Vaznelytei, Šv. Kazimiero draugijos vadovui Algirdui Vektoriiui – už bendradarbiavimą. Punsko valsčiaus viršaičiui Vytautui Liškauskui, Seinų apskrities viršininko pavaduotojui Antanui Baudžiui. Dėkoju visiems Draugijos skyrių vadovams ir nariams už Jūsų lietuvišką veiklą. Ačiū visiems už dėmesį.

XIX Lenkijos lietuvių draugijos delegatų suvažiavimas

IRENA GASPERAVIČIŪTĖ

Rugsėjo 5 d. Lenkijos lietuvių draugijos delegatų suvažiavimas išrinko naują vadovybę ir priėmė svarbius nutarimus.

LR konsulato Seinuose vadovas ambasadorius Remigijus Motuzas, sveikindamas suvažiavimo delegatus, sakė, kad LLD yra viena solidžiausių Lenkijos lietuvių organizacijų. Priminė, jog kitąmet ji švęs 65-ąjį jubiliejų. Lenkijos valdžia, kurdama draugiją, norėjo suvaldyti ir kontroliuoti čia gyvenančius lietuvius, tačiau apsiriko. Draugija visados turėjo labai didelę įtaką lietuvių švietimui, kultūrai, tautiniam tapatumui. Čia – pasaulio lietuviybės centras, – negailėjo gražių žodžių susirinkusiems ambasadorius, kuris kaip diplomatas yra gyvenęs ne vienam pasaulio krašte. Dėkojo LLD pirmininkui Algirdui Vaicekauskui, kuris Draugijai vadovauja jau 22 metus, už kryptingą veiklą. „LLD visados turėjo solidumą“, – sakė svečias.

Ansambelis „Galadusys“ su vadove Laima Jakulevičiene

Suvažiavimas patvirtino LLD pirmininko skaitytą ataskaitinį pranešimą ir revizijos komisijos pranešimą bei suteikė jiems absoliutoriumą. Kitai kadencijai kandidatuoti Algirdas

Vaicekauskas nesutiko, taip pat nepanoro būti kandidatu Aidis Staskevičius. Suvažiavimas naujuoju LLD pirmininku išrinko Robertą Sloviką. Taip pat buvo išrinkta nauja taryba: Jonas Vydra, Irena Gasperavičiūtė, Rimas Misiukonis, Algirdas Vaicekauskas, Vytautas Budzeika, Alvydas Nevulis, Aldona Jurkūnaitė, Robertas Vektorius, Asta Pečiulienė, Danutė Valukonytė, Onutė Vaznelienė, Simona Zubavičiūtė, Irena Aleksaitė, Rūta Burdinaitė, Zita Vasiliuk, Jolanta Jonušonytė, Laima Sidarytė, Ieva Pakuckienė, Janina Macukonienė, Arnoldas Vaznelis.

Pirmajame posėdyje taryba iš savo tarpo išsirinko valdybą: vicepirmininkus Algirdą Vaicekauską ir Joną Vydrą, sekretorę Ireną Gasperavičiūtę, narius Alvydą Nevulį, Astą Pečiulienę, Rimą Misiukonį. Robertas

LLD suvažiavimo delegatai

LLD delegatų suvažiavimas

Slovikas pirmininkauja tiek valdybai, tiek tarybai.

Į revizijos komisiją buvo išrinktos: Onutė Samulevičienė, Teresė Kogačiauskienė, Nastutė Sidarienė.

Suvažiavimo metu Algirdui Vaicekauskui buvusi valdyba ir LLD darbuotojai dėkojo už tvirtas vertybines nuostatas, laisvalaikį, skirtą visuomenės reikalams.

Robertas Slovikas nežadėjo revoliucijų, o yra pasiruošęs tęsti ligšiolinius Draugijos darbus. Sakėsi prašysias patarimų ir paramos buvusio pirmininko. Belieka palinkėti naujai išrinktam pirmininkui prasmingo darbo, gerų idėjų tęsiant Lenkijos lietuvių draugijos veiklą.

Daugiausia diskutuota Suvalkų lietuvių švietimo ir kultūros centro

kūrimo tema. Vaikų darželio direktorė Jolanta Malinauskaitė-Vektorienė pasakojo apie esamą padėtį ir pabrėžė, kad po dvejų metų darželį baigs pirmieji ugdytiniai. Jie turės eiti į pirmą klasę. Buvo nuspręsta, kad reikia kurti Suvalkų lietuvių visuomeninę mokyklos steigimo komitetą ir sužinoti realų mokyklos poreikį.

Suvažiavimas priėmė nutarimus, nurodančius ateinančios kadicijos veiklos kryptis.

Suvažiavimą puošė meno programa, kurią paruošė Seinų „Lietuvių namų“ ansambliai ir Vidugirių kaimo kapela. Taigi prieš prasidedant delegatų suvažiavimui scenoje pasirodė: jaunimo ir vyresniųjų liaudiškų šokių grupė „Seina“ (vad. Alina Dzimida), ansamblis „Galadusys“ (vad. Laima Jakulevičienė), vyrų vokalinis ansamblis (vad. Juozas Pileckas) ir Vidugirių kaimo kapela (vad. Jurgis Vaznelis).

XIX LENKIJOS LIETUVIŲ DRAUGIJOS DELEGATŲ SUVAŽIAVIMAS, VYKĖS 2021 M. RUGSĖJO 5 D., NUTĀRIA:

1. Remti Suvalkų lietuvių siekį kurti lietuvišką mokyklą ir kultūros centrą, ragina suvalkiečius įkurti visuomeninį mokyklos steigimo komitetą.
2. Padėti Lenkijos lietuvių jaunimo sąjungai 2022 m. surengti Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso antrąją (kultūrinę) dalį.
3. Skatinti visus LLD narius ir visą visuomenę prenumeruoti „Aušrą“ ir kitus lietuviškus leidinius – „Suvalkietį“ ir „Aušrelę“.
4. Padėti lietuviškų laidų redaktoriams ir žurnalistams teikiant aktualią informaciją. Ieškoti bendradarbio, kuris rengtų Balstogės televizijos lietuviškas laidas.
5. Siekti, kad Berznye esantis „Panerių“ paminklas būtų iškeldintas.
6. Skatinti visuomenę rinktis lietuvišką mokyklą.
7. Siekti ir toliau kurti teigiamą atmosferą visuomenėje tarp lenkų ir lietuvių tautų.
8. Skatinti viešumoje vartoti taisyklingą lietuvių kalbą.
9. Tęsti mokyklinių konkursų ir tradicinių renginių organizavimą.
10. Padėkoti Valentui Uzdilai už ilgametį dalyvavimą saviveikloje ir LLD veikloje.

„Sukilėlių vasara“

PETRAS MAKSIMAVIČIUS

„Aušros“ 15–16 numerio įvadiname straipsnyje redaktorė I. Gasperavičiūtė teisingai pažymėjo, kad Seinai vis dar kovoja. Redaktorė rašė, kad nors prieš dvejus metus priešais katedros aikštę grindiny buvo įmūryta dvikalbė lenta „Susitaikymas – tai pasirinkimas“, niekas šito dviejų bendruomenių sugyvenimo kelio rinktis nenori. Neseniai Seinuose pašventinta ir atidengta dar viena lenta – skirta vienam iš „Seinų sukilimo“ organizatorių Tadeušui Katelbachui (Tadeusz Katelbach). Jis buvo atsiųstas iš Varšuvos, kad Suvalkijoje organizuotų šio krašto ir Lietuvos prijungimą prie Lenkijos. Įdomu, kad iškilmių metu kalbėjęs Lenkijos vyriausybės atstovas, Palenkės vaivada, vardydamas Katelbacho nuopelnus, pažymėjo, kad jis XX a. 3 dešimtmetyje nemažai prisidėjo prie gerų santykių su Lietuva atkūrimo. Išties, kaip rašė redaktorė – „niekaip nesuprantu jų istorijos interpretavimo logikos“.

Noriu trumpai pristatyti knygą, kurioje randame daugiau atsakymų į klausimus, kylančius nagrinėjant vadinamojo Seinų sukilimo istoriją ir jo pasekmes. „Sukilėlių vasara“ („Lato Insurgentów“) – tokiu pavadinimu 2020 metais Katovicuose veikiantis Silezijos muziejus išleido įdomią knygą, kurios dalis skirta taip pat mūsų kraštui ir Lietuvai. Knygos autoriai – istorikai Kšištofas Buchovskis (Krzysztof Buchowski) ir Lechas Kšižanovskis (Lech Krzyżanowski). Pirmojo autoriaus ilgai pristatinėti nereikia, kadangi jis žinomas mūsų krašte ir tarp Lietuvos istorikų. Beje, jis kilęs iš Seinų krašto. K. Buchovskis jau išleido nemažai knygų ir paskelbė mokslinių straipsnių apie lietuvių ir lenkų tarpusavio

santykius, dalyvaudavo taip pat Lenkijos lietuvių bendruomenės rengiamose konferencijose ir seminaruose.

Knyga susideda iš dviejų dalių. Pirmoji skirta 1919 m. vykusiam vadinamajam I Silezijos sukilimui, o antroje rašoma apie vadinamąjį Seinų sukilimą ir Lenkijos politiką Lietuvos atžvilgiu po 1918 m. nepriklausomybės paskelbimo. Pirmosios dalies neaptarinėsiu, kadangi mums labiau aktuali ir įdomi antroji.

Perskaičius profesoriaus K. Buchovskio išvadą, peršasi mintis, kad tai pirmas Lenkijos istoriografijoje atvejis, kai autorius, pasitelkdamas lenkiškus ir lietuviškus šaltinius, vienareikšmiai prieina prie išvados, jog „Seinų sukilimas“ nebuvo spontaniškai kilęs vietos gyventojų ginkluotasis pasipriešinimas Lietuvos administracijai, bet kruopščiai Varšuvoje suplanuotas ir specialiųjų tarnybų karininkų koordinuotas vietoje veiksmas. Maža to, autorius pažymi, kad vadinamasis Seinų sukilimas buvo tik didesnės operacijos, nukreiptos prieš Lietuvos valstybę, dalis. Kadangi tų platesnių veiksmų tuo metu jau nepriklausomoje Lietuvoje įgyvendinti nepavyko, ir „Seinų sukilimą“ reikėtų laikyti ne iki galo sėkmingu.

Dabar šiek tiek plačiau pristatysiu išvadą, prie kurių priėjo K. Buchovskis. Knygoje autorius pristato Lietuvos ir Lenkijos geopolitinę padėtį po nepriklausomybės atkūrimo bei itin sudėtingą situaciją pietų Suvalkijoje, kur tiek viena, tiek kita pusė stengėsi įsitvirtinti ir kurti valstybės struktūras. Padėtį sunkino ir tai, kad šiame krašte dar buvo vokiečių okupacinė kariuomenė, kuri nevengė pasinaudoti augančiu lietuvių ir lenkų konfliktu. Beje, iš karto pažymėsiu,

kad knygos autorius vienareikšmiai atmeta dažnai lenkų istoriografijoje kartojamus teiginius, kad lietuvių ir lenkų ginkluotuose susirėmimuose Lietuvos pusėje kovojo taip pat vokiečių kariai. Pasak jo, tokių atvejų nebuvo, o minėti kaltinimai, matyt, atsiranda dėl to, kad dalis Lietuvos savanorių galėjo dėvėti iš vokiečių įsigytas ar perimtas aprangos (uniformų) dalis.

„1919 m. rugpjūčio mėn. vykęs „Seinų sukilimas“ nekilo spontaniškai. Jį suplanavo ir įgyvendino Paribių gynybos Suvalkų skyriaus vadovybė. Po šiuo pavadinimu slypi karinės diversijos ir žvalgybos struktūra, kurią valdė kariuomenės žvalgyba“, – rašo autorius. Pasak jo, šiuos veiksmus Suvalkijoje laimino valstybės vadovo J. Pilsudskio aplinka ir jis pats. Minėta žvalgybos ir diversijos struktūra Suvalkuose įkurta tuo metu, kai kraštą valdė vokiečių valdžia, o vėliau jos veiksmai buvo nukreipti prieš lietuvius. Jos vadovai buvo iš Varšuvos atvykę karininkai, išskirtinį vaidmenį vaidino jau minėtas T. Katelbachas. „Sukilimas įtvirtino lenkų valdžią Seinuose, tačiau likusių tikslų dėl lietuvių pasipriešinimo įgyvendinti nepavyko“, – rašo autorius. Sukilimo organizatoriai tikėjosi, kad jų veiksmus Seinuose ir apylinkėse nedelsiant parems reguliarioji lenkų kariuomenė, o sukilėliai galės tęsti savo žygį ir karinius veiksmus į Lietuvos gilumą. Tačiau taip neįvyko, o žmoniškųjų resursų ir tinkamo apginklavimo stoka neleido to padaryti. Pasak jo, ligi šiandien lieka neatsakyta į klausimą, kodėl Suvalkuose sutelkti lenkų kariuomenės daliniai vėlavo ir nesukibėjo žygiuoti Seinų link, kai čia vyko ginkluoti susirėmimai.

Lenta T. Katelbachui

Ar „Seinų sukilimas“ pasiekė savo tikslus? – retoriškai klausia autorius. Karinės žvalgybos suformuluotas pagrindinis tikslas buvo – pradėjus trauktis vokiečių kariuomenei, sukelti prieš lietuvius nukreiptą ginkluotą sukilimą. Tačiau šio plano sumanytojai, kaip rašo autorius, nesitikėjo tokio didelio lietuvių pasipriešinimo, su kuriuo teko susidurti. Manė, kad užimti Seinus ir skverbtis toliau į Lietuvos teritoriją bus žymiai lengviau, negu vėliau pasirodė. „Seinų sukilimo“ pradžia buvo koordinuojama su lenkų konspiracijos daliniais Kaune ir apylinkėse. Tiek vieni, tiek kiti siekė destabilizuoti padėtį Lietuvoje ir pakeisti jos valdžią, kad ši nesipriešintų Lietuvos prijungimui prie Lenkijos.

1919 m. nubrėžta vadinamoji Focho linija buvo neparanki Lenkijai, kadangi reiškė tam tikrą Lietuvos teritorijos apibrėžimą, kuris bent

simboliškai stabdė lenkų aspiracijas žengti toliau. Todėl, kaip rašo autorius, Lenkija šią liniją naudojo tik tada, kai jai buvo paranku ja remtis. Oficialiai šios šalies atstovai reikalavo Lietuvai laikytis tarptautinių įsipareigojimų ir nutarimų, o neoficialiai buvo imamasi žingsnių paneigti Lietuvos suverenitetą. Tikėtasi, kad jeigu „Seinų sukilimas“ bus sėkmingas ir pavyks slapta suorganizuotas valstybinis perversmas Kaune, tai ir demarkacinė linija neteks prasmės, o Antantės valstybių tarpininkavimas šiais klausimais bus nereikalingas. Žinoma, nubrėžta demarkacinė linija netenkino taip pat Lietuvos valdžios. Nors ji bent laikinai stabdė Lenkijos karinę invaziją, nuo Lietuvos liko atskirta nemaža dalis etninių žemių su Seinais ir Punksku imtinai.

Kaip rašo K. Buchovskis, prasidėjus „Seinų sukilimui“, lenkai nesitikėjo tokio įnirtingo lietuvių pasipriešinimo. Lietuviams pavyko sustabdyti „sukilimo“ plitimą gilyn į Lietuvą ir likviduoti lenkų konspiracinius dalinius, kurie rengė perversmą Kaune. Dėl to lenkai turėjo keisti taktiką ir prisitaikyti prie naujųjų realių. Šia prasme „Seinų sukilimas“ nepavyko, tačiau J. Pilsudskis tuo metu dar galutinai neatsisakė planų Lietuvą susieti su Lenkija.

Gyvenimas po „sukilimo“ buvo nedėkingas. Sudėtinga buvę užmiršti patirtas nuoskaudas dėl lenkybės arba lietuviybės. Gyventojų pažiūros darėsi radikalesnės. Autorius rašo, kad lietuvių ir lenkų konfrontacija pasienyje buvo nuolatinė. Lenkija kasmet rengė patriotines manifestacijas, kurių metu piktinosi lenkų „persekiojimais“ Lietuvoje. Ypač 1936–1938 m. gausiai vykstančios

manifestacijos buvo rengiamos Lenkijos centrinės valdžios nurodymu. Tuo pačiu pažymima, kad Lietuvos istoriografijoje dominuoja Seinų praradimo klausimas ir represijų, kurias po Seinų prijungimo prie Lenkijos patyrė vietos lietuviai.

Socialistinės Lenkijos laikais vadinamasis Seinų sukilimas buvo nutylimas, tačiau jo atminimas buvo perduodamas iš kartos į kartą ir vis labiau mitologizuojamas. Iškilmingi minėjimai ir emocijos sugrįžo po 1990 metų. 1999 m. minint 80-ąsias metines, surinkus aukas, Seinuose pastatytas paminklas 1919 m. įvykiams atminti. Bet, kaip pažymi knygos autorius, jis ligi šiol integruoja tik lenkakalbius Seinų gyventojus. Prie jo mielai demonstruojamas patriotizmas. Dalyvauja vietos valdžia, mokytojai atveda mokinius ir pasakoja apie Seinų išvadavimą iš lietuvių.

Autorius primena, kad iškilmingai atšvęstos 90-osios sukilimo metinės, kurios pasižymėjo aiškiu antilietuviškumu. Buvo išleista tam tikslui publikacija, kurioje atkartojamos senos, stereotipinės įvykių interpretacijos. Iškilmių metu suvaidintas lietuvių puolimas ir lenkiško kaimo deginimas. „Galima buvo susidaryti įspūdį, kad XXI a. pradžioje lenkybei Seinų krašte vis dar gresia pavojus ir lietuvių ekspansija. Kitos rengtos iškilinės taip pat parodė, kad Seinų sukilimo atminimas dar dalija visuomenę“, – rašo.

Autorius baigia refleksija, kad sukilimai Lenkijos istorijoje vaidina svarbų vaidmenį. Jų aprašymai užima daug istorijos puslapių. Akcentuojami priespaudos, kančios ir herojiškumo momentai. Kitaip ir negali būti, – rašo autorius, – kadangi daugelis tų sukilimų buvo nesėkmingi. Lygiagrečiai vyksta diskusija, ar toks Lenkijos istorijos pristatymas yra tinkamas. Pasak jo, sunku bus šias tendencijas greit pakeisti. Sukilimų dalyvių pasiaukojimo ir pasiektų rezultatų vertinimas dar ilgai bus diskusijų ir ginčų objektas.

Mokslo metų pradžia

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
KŪRIMO
FONDAS

Šių metų rugsėjo 1 dieną pradedo naujieji mokslo metai. Dėl Covid-19 pandemijos mokyklose taip, kaip ir pernai, rinkomės su kaukėmis ant veidų. Mokiniai susitiko su savo auklėtojais paskirtuose kabinetuose. Dėl saugumo tik darželinukų ir pirmos klasės mokinių tėvai galėjo ateiti su savo vaikais į mokyklą.

SEINŲ LIETUVIŲ „ŽIBURIO“ MOKYKLOJE

Seinų lietuvių „Žiburio“ mokykla pradėjo 16-uosius darbo metus. Kol kas visi džiaugiasi, kad vyksta kontaktinės pamokos. Mokslo metus mokykloje pradėjo 81 mokinys, vaikų darželyje 27 ugdytiniai, iš viso – 108 vaikai. Iš aplinkinių kaimų jie atvežami dviem autobusiukais. Mokykloje, be didaktinių užsiėmimų, veikia būreliai: sporto, dailės, dramos, grojimo, vokalinis. Groti moko net trys mokytojai: Inga Vilkelienė, Arnoldas Beinaris ir Vytautas Gavutis.

Irenos Gasperavičiūtės nuotr.

Seinų lietuvių „Žiburio“ penktokai rugsėjo pirmąją

VIDUGIRIŲ MOKYKLOJE

Šiais mokslo metais Vidugirių mokyklą lankys 28 mokiniai. Klasės, kaip ir anksčiau, jungtos. Mokykloje veiks vokalinis, šokių, dramos būreliai, taip pat vyks sporto užsiėmimai.

PUNSKO SAVIVALDYBĖS VAIKŲ DARŽELYJE

Mokslo metus pradėjo 92 darželinukai, iš jų lietuviškose grupėse – 77. Toliau dirbs 5 vaikų grupės: 4 lietuvių mokomąja kalba (dvi 3–4 metų ir dvi 5–6 metų) ir viena lenkų mokomąja kalba (3–6 metų). Grupėse vyks dailės, muzikos su šokių elementais, ekologijos, verslumo, teatro, kodavimo ir anglų kalbos papildomi užsiėmimai. Su vaikais,

reikalaujančiais psichologinės ir pedagoginės pagalbos, dirbs psichologė bei dvi oligofrenopedagogės, o su vaikais, turinčiais kalbos sutrikimų – logopedė.

PUNSKO KOVO 11-OSIOS LICĖJUJE

Naujuosius mokslo metus pradėjo 100 mokinių, iš jų 23 pirmokai. Dėl koronaviruso pandemijos sustojo projekto „Tautinės mažumos – Europos turtas“ pagal Erasmus+ programą veikla. Todėl jis šiais mokslo metais bus tęsiamas. Šiame projekte dalyvauja trys mokyklos: Hainuvkos baltarusių mokykla, Vilniaus baltarusių mokykla ir Punsco licėjus. Taip pat bus toliau įgyvendinamas projektas „Pasaulio Lietuva“, kuriame dalyvauja Vilniaus „Laisvės“ gimnazija (projektą koordinuojanti mokykla), Rygos lietuvių vidurinė mokykla bei Punsco Dariaus ir Girėno pagrindinė mokykla. Pagal šį projektą dar šiais mokslo metais vyks Lietuvių

Irenos Gasperavičiūtės nuotr.

Žiburiečius sveikina LR ambasadorius R. Motuzas

kalbos ir užsienio kalbų mokinių tiriamųjų ir kūrybinių darbų konferencija „Knyga – būdas pažinti save“. Tai bus tarptautinis renginys, skirtas atskleisti kalbos, kultūros ir skaitymo svarbą asmenybei bei ugdyti bendražmogiškąsias vertybes. Paskutinis šio projekto etapas – tai tipiško mokyklos mokinio įvaizdžio kūrimas. Taip pat toliau bus vykdomas Lenkijos ir Lietuvos bendras projektas „Draugystės tiltai į istorinę praeitį“ su Kulautuvos gimnazija. Licėjaus mokinių laukia išvyka į minėtą gimnaziją, kuri ir užbaigs šį projektą.

Mokykloje ir toliau dirbs dramos būrelis, šokių grupė „Šalčia“, mišrusis choras „Pašešupiai“, merginų ir vaikų krepšinio komandos. Moksleiviai taip pat redaguos laikraštuką „Dėmesio“.

SUVALKŲ LIETUVIŲ VAIKŲ DARŽELIS

Suvalkų lietuvių vaikų darželis švenčia pirmąjį savo gimtadienį. Darželis dirba išnuomotoje privačios įmonės patalpose Palaimintosios Sesers Kanizijos Mackevič gatvėje. Jo veiklą finansuoja Lietuvos vyriausybė. Darželio steigėjas yra Vyskupo Antano Baranausko fondas.

Šiuos mokslo metus pradėjo 23 darželinukai. 4–5 metų grupę lankys 10 vaikučių, o 2,5–3 metų grupė – 13. Darželyje vyksta anglų ir rusų kalbų pamokėlės bei šokių, dramos,

dainavimo ir korekciniai užsiėmimai. Su vaikais, reikalaujančiais psichologinės ir pedagoginės pagalbos, dirba pedagogė.

Darželis gali priimti ir daugiau vaikų nuo 2,5 iki 5 metų amžiaus. Taigi tėveliai yra maloniai kviečiami užsukti į šią švietimo įstaigą, apžiūrėti ją, pasikalbėti, leisti vaikui apsidairyti, pamatyti, kokios yra sąlygos ir ugdymo galimybės.

PUNSKO DARIAUS IR GIRĖNO MOKYKLOJE

Punsko Dariaus ir Girėno mokykloje mokslo metus pradėjo 219 mokinių, iš jų 166 lietuviškose klasėse. Dviejose pirmose lietuviškose klasėse mokysis 22 mokinukai, kiekvienoje po 11. Į lenkišką atėjo 15. Mokykloje baigiamas įgyvendinti Tautos fondo finansuojamas projektas „Juozo Lukšos-Daumanto metai“. Dar rugsėjo mėnesį mokiniai turės galimybę patikrinti savo istorijos žinias bei piešimo gebėjimus, dalyvaudami konkurse. Taip pat mokykloje bus vykdomi du sporto projektai, skirti krepšinio popietiniams užsiėmimams: „Mokyklos sporto klubams“, kuris bus įgyvendinamas visus mokslo metus, ir Voicecho Fortunos fondo organizuojami užsiėmimai, vyksiantys iki gruodžio mėnesio pagal projektą „Suvalkų ir Seinų

apskričių kaimo bendruomenių jaunimo ir suaugusiųjų sportinio aktyvumo skatinimas“. Šiame projekte, finansuojamame Lenkijos kultūros ir sporto ministerijos, numatomi sporto užsiėmimai dviem jaunimo grupėms ir vienai suaugusiųjų. Taip pat mokykloje kaip kasmet bus vykdomas sveiko maitinimo projektas, kuriam lėšų skiria Lenkijos vyriausybė. Jį įgyvendinant I–V klasių mokiniams bus parūpinta vaisių, daržovių ir pieno.

Rugsėjo 1-oji – tai visuomet nauji veidai, netikėti ir laukti susitikimai, šurmuly, linkėjimai stengtis ir siekti. Rugsėjo pradžia žymi naujųjų mokslo metų pradžią ne tik moksleiviams, bet ir mokytojams.

Šiomet naujieji 2021/2022 mokslo metai atskubėjo labai greitai. Ir vėl kiek neiįprastai...

Rugsėjo 1-ąją Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinės mokyklos mokiniai sugužėjo į mokyklą – pasiilgę draugų, mokytojų, savų klasių, pamokų. Kaip ir pernai, mokiniai su savo auklėtojais susitiko kabinetuose. Tik mažieji pirmokėliai atvyko į mokyklos svetainę su savo tėveliais. Laikantis sanitarinių reikalavimų, jie čia susitiko su mokyklos direkcija, o auklėtojos pasveikino mažylius, atvertusius naują gyvenimo puslapį. Šiomet mūsų mokykloje mokysis 22 pirmokukai.

Prasideda didelis darbmetis. Neapsitenkinkime tik kasdieniais, buitiniais siekimais. Nesusmulkėkime. Tebūna mūsų užmojai ambicingi. Kiekvienas savyje turėkime saulę. Leiskime savajai saulei šviesti visiems. Išgyvenkime mokymosi laiką kaip iššūkį, nuotykią, skirtą drąsiems.

Džiugu, kad rugsėjis mus pasitiko mokykloje, ir tikėkimės, kad joje pasiliksime ištisus mokslo metus. Svarbiausia šiais laikais saugoti save ir kitus. Tada būsim laimingi ir galėsime žengti savo išsvajotą keliu.

Sėkmingų, gerų, kūrybingų ir sveikų naujųjų mokslo metų!

Įeinančius į Punsko licėjaus pastatą pasitinka pelėda – išminties simbolis

Linkime tapti šviesos ir išminties žmonėmis

Pamokslas, pasakytas rugsėjo 1-ąją

SEINŲ BAZILIKOS VIKARAS JAROSLAV KALINOVSKIJ

Klasės, bibliotekos vėl pakvies į pamokas, diskutuoti ir rimtai dirbti. Mokslas, pažinimas, įgytos ir perduotos žinios yra ta šviesa, dėl kurios pasaulis labai pasikeitė. Šios šviesos troško mūsų senoliai, jos reikia ir mums, ypač po tokios pertraukos mokslo metuose, atskiriams nuo mokyklos suolų. Naujieji mokslo metai tegul bus pažinimo, gilinimosi į pasirinktą sritį ir atradimų metai. Taip pat šviesos metai.

Pirmajame Pauliaus laiške tesaloniečiams – šis laiškas yra pats seniausias Naujojo Testamento dokumentas – skaitome apaštalo žodžius pirmiesiems krikščionims: „Jūs visi esate šviesos vaikai, dienos vaikai. Mes nepriklausome nakčiai nei tamsai“ (1 Tes 5, 5). Kristaus ir Jo žinios – Evangelijos pažinimas jiems buvo šviesos šaltinis. Ši šviesa leido visai kitaip pamatyti pasaulį: ne prazūtės vietą, o gerą, nors ir tamsos paliestą, Dievo kūrinį, kurį galima pažinti ir puoselėti.

Kristaus šviesa leido kitame žmoguje matyti ne konkurentą išlikimo kovoje, o Dievo mylimą brolių ir seserį, kurį esame kviečiami apglėbti savo dėmesiu, pagarba ir pagalba. Juk galiausiai visi esame lygūs. „Nebėra nei žydo, nei graiko; nebėra nei vergo, nei laisvojo; nebėra nei vyro, nei moters: visi jūs esate viena Kristuje Jėzuje!“ (Gal 3, 28) – kitame laiške rašė tas pats apaštalas Paulius. Čia pradžia visuomenės, gerbiančios ir atsižvelgiančios į kiekvieną.

Kristaus Evangelija – ne kaip sausa teorija, o išminties žinia – buvo tikrai ryški šviesa, kuri pamažu ėmė keisti žmogų ir visuomenę. Su šia šviesa

neatskiriama susijusi ir pažinimo bei mokslo šviesa. Užtenka prisiminti tiek vienuolynų (kad ir mūsų Seinų dominikonų), tiek Seinų kunigų seminarijos perduotus ir sukurtus kultūros, meno, literatūros lobius, įkurtas mokyklas ir universitetus, įvairiausių sričių metodinius tyrimus ir padarytus atradimus. Net ir tada, kai kildavo skaudžių problemų bei iššūkių, liko nuoširdus tiesos ir išminties ieškojimas, kuris galiausiai prasiverždavo naujų atradimų ir sąžiningų įžvalgų šviesa.

Popiežius Pranciškus rugsėjo 1-ąją paskelbė Pasauline maldos už rūpinimąsi kūriniu diena, kurią švenčiame kartu su mūsų broliais ortodoksais. Kaip krikščionys, norime pasiūlyti mūsų indėlį įveikiant ekologinę, taip pat žmogiškąją krizę, kurią žmonija išgyvena. Tai darome remdamiesi turtingu dvasiniu paveldu, skatinančiu rūpintis kūriniu, prisimindami, kad tikintiems į Jėzų Kristų, Dievo Žodį, tapusį kūnu, „dvasingumas nėra atskirtas nuo nuosavo kūno, gamtos ar šio pasaulio tikrovių, bet greičiau sugyvena su jomis ir jose, bendrystėje su tuo, kas jas supa“ (iš enciklikos LAUDATO SI, apie rūpinimąsi bendraisiais namais, 216).

„Mokslas ir religija, rodantys skirtingus artinimosi prie tikrovės kelius, gali įsitraukti į intensyvų ir abiem naudingą dialogą, – rašo popiežius. – Atsižvelgdami į ekologinės krizės sudėtingumą ir jos gausias priežastis <...> sprendimų neįmanoma pasiekti kokių nors vienu tikrovės aiškinimo bei keitimo būdu. Būtina pasitelkti ir įvairius tautų kultūrinius turtus,

meną ir poeziją, vidinį gyvenimą ir dvasingumą“ (LS, 62. 63).

Tikėjimo ir mokslo šviesos darna ir šiandien lieka mūsų visų siekiu. Juk pažinimas ir atradimai turi nešti gerą šviesą žmogui: ne apakinančią ir griauinančią, kaip bombos žybsnis, o įgalinančią matyti toliau, sukurti tai, kas leidžia geriau, saugiau ir džiaugsmingiau gyventi. Tegul sklinda ši šviesa kartu su išmintimi ir tikru žmogišku brendimu. Tai vyks, kai mokykla ugdytų ne naują jėgą darbo rinkai, o brandų žmogų, visapusiškai išsilavinusią, moralią asmenybę. Sėkmingos karjeros ir rinkos kriterijai nėra vieninteliai nei patys svarbiausi, nulemiantys žmogaus svarbą. Vėl tenka prisiminti Kristaus išmintį, atskleidžiančią kiekvieno žmogiškąją vertę, nepriklausomai nuo jo pasiekimų.

Gyvenimas iškelia svarbių klausimų, į kuriuos mums visiems – tikėjimo ir mokslo žmonėms – teks įsigilinti ir ieškoti atsakymų bei sprendimų. Tai galėsime daryti pasiremami visu žinių ir išminties lobynu, atskleistu žmogaus iki šiandien, ir nujausdami nesibaigiančią naujų atradimų erdvę bei būdami atviri Tam, kuris neišreiškiamas, apie kurį psalmininkas sakė: „Viešpats mano šviesa, Gelbėtojas mano“ (Ps 27, 1).

Moksleiviams, kurie pradeda naujuosius mokslo ir šviesos metus, nuoširdžiai palinkėkime: ne vien pasisemti žinių, bet tapti šviesos ir išminties žmonėmis, išmokti gyventi ir branginti gyvenimą; ne vien veržtis pasisavinti visa, kas įmanoma, bet sugyventi ir kurti ateitį drauge su visais.

Lietuvos krepšininkas Jonas Mačiulis Punsko mokykloje

DALIA MAKausKIENĖ

Rugšėjo 6 dieną Punsko Dariaus ir Girėno mokykloje lankėsi Lietuvos krepšininkas Jonas Mačiulis. Jis susitiko su šios mokyklos bendruomene, pateikė vertingos informacijos apie gyvenimą, apie savo karjeros pradžią, vedė treniruotę mūsų jauniems krepšininkams.

Jonas Mačiulis gerai žinomas ir pažįstamas. Jis gyvenęs Ispanijoje, Graikijoje, Italijoje, Rusijoje, kur išgarsėjo savo pasiekimais. Šiuo metu sugrįžęs į tėvynę Lietuvą.

Punske krepšininkas lankėsi pirmą kartą. Pasakojo, jog krepšininko

karjera nėra lengva. Reikia įdėti daug darbo, atsiriboti nuo įvairių dalykų (pavyzdžiui, vaikams – nuo draugų, kompiuterio). Reikia daug valios ir užsispyrimo. Net iki pilnametystės privaloma sunkiai treniruotis, o vėliau, tampant profesionaliu krepšininku, ir toliau kabintis nelengvo gyvenimo.

Krepšininkas

pripažino, kad karjeros pradžia buvo gana sudėtinga, bet svarbu, jog jis jau nuo mažens žinojo, ko norįs. Nuo tada ir žaidė krepšinį. Niekada nereikėjo galvoti, kur žaisti, kokią sutartį pasirašyti. Viskas atėjo savaime. O užsienyje vis reikėjo viską pradėti nuo pradžių – viskas buvo nauja, nepatirta. Nors kartais buvę sunku, reikėjo kurti buitį su šeima. Tekę daug ko išmokti. Juk nauja šalis – viskas nauja. Karjeros eigoje tas jaudulys slopo ir viskas tapo kasdienybe.

Jonas Mačiulis paaiškino,

kuo skiriasi treniruočių ir varžybų dienos. Aišku, treniruočių yra paprastesnės. Varžybų dieną atsisakoma ir atsiribojama nuo visko, nevalia būti susierzinusiam ar išsiblaškiusiam. Reikia atsiduoti visa širdimi ir visu protu.

Žymus krepšininkas ragino jaunimą nebijoti iššūkių, išbandymų, paslydimų. Reikia būti drąsiems, atkakliems ir, svarbiausia, niekad nenusivilti. O vėliau, kai „žaidi Tėvynei“, esi laimingiausias iš laimingiausiųjų.

Džiugu, kad turėjome galimybę iš arti pamatyti žymų krepšininką. Iš tiesų, pasak Jono Mačiulio, „verta pasitikėti savimi ir kantriai laukti“.

Susitikimas su Jonu Mačiuliu Punsko mokykloje

Jonas Mačiulis 2010-ųjų FIBA pasaulio čempionate Turkijoje

Punsko lietuvių kultūros namams 65-eri!

SPAUDOS,
RADIOJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

ASTA PEČIULIENĖ

Kažin ar visi tie, kurie dėjo didžiules pastangas, kad Punske būtų įkurti Lietuvių kultūros namai (LKN), tikėjo, jog jie gyvuos tiek metų? Įdomu... Sunkumų būta labai įvairių – tuomet, kai ši įstaiga tik formavosi, tuomet, kai vyko naujo pastato statyba, ir dar vis pakeliui atsirasdavo įvairių rūpesčių... O kai rodėsi, kad jau viską turime, tereikia tik gerų žmonių norų – atsirado kitų, nenumatytų ir net sunkiai suvokiame, trukdžių. Mus užgriuvo pandemijos banga. Todėl ir jubiliejus, kuris buvo planuojamas birželio mėnesį, nukeltas į rugpjūčio 15 d. – Žolinių atlaisdus, netrukus po to, kai meno ansambliams (vis dar su ribojimais) buvo leista dirbti.

Punios ežero pakrantėje (mat nusprendėme, kad čia sutalpinsime didžiausią skaičių žiūrovų), lauko

Prie seno LKN pastato LVKD valdyba: Juozas Vaina – buvęs LKN vedėjas, Juozas Jakimavičius – buvęs pirmosios sudėties „Jotvos“ šokėjas, Vincas Valinčius – pirmasis „Dzūkijos“ vadovas, Juozas Maksimavičius – pirmasis „Jotvos“ vadovas, Jonas Stoskeliūnas – buvęs LKN vedėjas. 1957 m. kovo 31 d.

Choras „Dzūkija“ prie seno LKN pastato 1994 m.

erdvėje, natūralioje gamtoje, po LKN simbolio – malūno – sparnais, tylų ir ramų vakarą aidėjo dainos, muzika, vandens veidrodyje atsispindėjo šokėjų siluetai. Iškilmų pradžioje tyla pagerbėme paskutinėmis dienomis išėjusius Anapilin šio krašto dukrą ir sūnus: Aldoną Leončikaitę-Kislo – buvusią LKN instruktorę ir vedėją, Joną Staskevičių – buvusį Punske pagrindinės mokyklos direktorių, mūsų ansamblių tėvą ir senelį, Rimą Uzdilą – ansamblių giminaitį, bei Matą Šupšinską – buvusį „Jotvos“ šokėją. Graudu, kad šventę pritemdė tokios netektys, tačiau gyvenimas ir toliau eina sava vaga, jis nesustoja, laikrodis tiksi ir tiksi, mokomės gyventi ir tokiomis akimirkomis.

Koncertas pavadintas „Iš praeities į dabartį“. Savo koncertine programa stengėmės „nuvalyti laiko dulkes ir iš praeities pasisemta stiprybe atsiremti į dabartį“. Klojimo teatras bei jaunių teatras „Kregždė“ į žiūrovus prabilo poetiniu montažu tokiu pat pavadinimu „Iš praeities į dabartį“ (rež. J. Malinauskaitė-Vektorienė) – menančių tėvynės Lietuvos grožį, jos svarbą mūsų gyvenime, jos garbingą praeitį. Į sceną pakvietėme visas praeityje dirbusias su teatro grupėmis vadoves: Teresę Vainienę, Jūratę Kardauskienę, Teklę Paransevičienę bei dabartinę režisierę Jolantą Malinauskaitę-Vektorienę, kurioms padėkojome už jų indėlį puoselėjant teatro meną mūsų visuomenėje.

Antrieji išbūrėjo vaikučiai – vaikų liaudies meno studijos „Puniukai“ kapela ir šokėjai. Jie žiūrovus pasveikino valsu bei keturiais skirtingų amžiaus grupių šokiais. Mažyliai, „oželio“ pamokyti, vaizdavo, kaip šoka diedukai, močiutės, berneliai, mergelės ir vaikučiai („Vai išeiki, oželi“). Mergaičių grupė atliko žaismingą ir nuotaikingą šokį „Gaspadinė“, jaunieji kvietė pasiklaustyti ir pasižiūrėti, kokiais garsais alsuoja miškas, šoku „Gražus miškas“, o jaunuoliai vinguriavo scenoje tarsi upeliukščio vanduo šokyje „Bėk upele“. Ansamblio vadovams Artūriui Pečkaičiui, Arūnui Lekešiui (kapelos) ir Astai Pečiulienei (šokėjų) padėkota už jų nuolatinį darbą ugdant vaikus muzikos ir šokio plotmėje.

Muzikantus ir šokėjus pakeitė dainininkai – vaikų ir jaunimo vokalinė grupė „Balsynėlis“, vadovaujama Egidijos Pocienės, kuri atliko „Balsynėlio“ himną bei dainą „Mano Lietuva“ apie meilę tėvynei ir motinai. Vadovė Egidija grupei vadovauja nuo pat įkūrimo. Mes jai dėkingi už lietuviškos dainos sklaidą ir jos populiarinimą vaikučių bei jaunimo gretose.

Punsko LKN naujojo pastato atidarymas 2004 m. gegužės 22 d.

Po mažųjų dainininkų scenoje pasirodė suaugusieji – mišrus choras „Džukija“, kuriam jau 18 metų vadovauja chorvedys Vidas Simanauskas. A cappella atliekamose dainose jie apdainavo kovingą lietuvių tautą (daina „O kai sauliūtė tekėjo“) bei mergelės ir bernelio meilų pokalbį (liaudies daina „Ant kalno gluosnys“). Mūsų šventėje negalėjo dalyvauti buvusi choro vadovė Adriana Juškevičienė, bet siuntė visiems mums labų dienų.

Dainą vėl keitė šokis – ilgiausią gyvavimo istoriją mūsų gretose kuriantis choreografinis sambūris „Jotva“. Jis, ką tik atšventęs savo 70-metį, atsiskleidė jausmingoje dainoje „Skriski, skriski Lietuvėlėn“ bei parodė dvi įspūdingas choreografijos kompozicijas – jaunimo šokį „Entai“ ir kelių kartų šokį „Tai gražiai mane augino“. Čia susipynė vyriausioji „Jotvos“ karta – „Jotvos aidai“, kuriai vadovauja Alicija ir Algis Uzdilos, bei vaikučiai ir jaunimas, jau 23-ejus metus įmantriausiais choreografijos takais vedami Kornelijos Mauliūtės. „Jotva“ per visą gyvavimo istoriją

turėjusi daugiausia vadovų, ir tą dieną jų taip pat atvyko nemažas būrys: Algis Uzdila, Alicija Uzdila, Jūratė Kardauskienė, Virginija Valenskaitė, Nijolė Vyšniauskienė, Kristina Brazienė, Asta Pečiulienė ir dabartinė vadovė K. Mauliūtė. Didžiulė garbė teko tą vakarą „Jotvai“, mat ilgametis (33 metus vadovavęs „Jotvai“) ansamblio vadovas Algis Uzdila ir atskirai pats sambūris buvo apdovanoti Lietuvos URM garbės ženklo „Už pasaulio lietuvių nuopelnus Lietuvai“ medaliais, kuriuos įteikė LR konsulato Seinuose vadovas ambasadorius Remigijus Motuzas.

Šoku „Dabingas“ koncertą pratęsė dar viena LKN grupė – „Vyčiai“, scenoje besisukantys jau 20-metį. Jie padėkojo savo vadovei už nenuilstamą, nuolatinį darbą.

Koncertą užbaigė kapela „Klumpė“, gyvuojanti jau 55-erius metus ir Punsko publikai pirmą kartą pasirodžiusi (beje, tobulu skambesiu sužavėjusi žiūrovus) su naujais vadovais Artūru Pečkaičiu ir Arūnu Lekešiu. Džiaugėmės jubiliejaus proga galėdami gėlę įteikti pirmajam

LKN 50-metis 2006 m. Buvę LKN vedėjai ir ansamblių vadovai: Juozas Vaina, Konstantinas Sidaris, Algis Uzdila, Aldona Kislo, Alicija Uzdila, Petronėlė Jakimavičienė, Jūratė Kardauskienė, Teresė Vainienė, Virginija Valenskaitė, Vytautas Babaliauskas, Vytautas Pečiulis

„Klumpės“ vadovui Antanui Šliaužiui ir dabartiniams vadovams.

Finalui vėl susibūrėme visi į sceną ar priešscenį ir iškilingai, didingai užtraukėme tradicinį mūsų himną „Plauk sau, skaistus laivelį“. O pasibaigus dainai į Juozo Savicko valtelę su pritvirtintais jubiliejų žyminčiais auksiniais skaičiais 65 įlipo du muzikantai – Darius Makauskas ir Matas Pečiulis, ir Punios ežero bangomis aidėjo jų grojamas valsas, užvertęs 65-ąją kultūros namų jubiliejinės knygos puslapį. Labai norėjome, kad valtyje skambėtų ilgamečio kapelos muzikanto Valento Uzdilos, kaip tik po 53-ųjų dalyvavimo metų palikęs „Klumpės“ gretas, traukomos armonikos garsai, tačiau susiklosčius aplinkybėms (artimojo mirtis) Valentas koncerte nedalyvavo, todėl jį pakeitė jaunimas.

Galiausiai į sceną buvo pakviesti visi įstaigos vadovai: Valentas Uzdila, Sigitas Krakauskas, Jūratė Kardauskienė ir Asta Pečiulienė. Jiems Punsco valsčiaus viršaitis padėkojo už neįkainojamą darbą ir dovanų įteikė po rašiklį su asmens vardu ir pavarde. Amžinybėje besiilsintys direktoriai, ansamblių vadovai, ansambliciai pagerbti minute tylos.

O po viso to skambėjo tik gražūs jubiliejiniai sveikinimai. Paštu sveikinimus atsiuntė Palenkės maršalka Arturas Kosickis (Artur Kosicki) bei Lietuvos nacionalinio kultūros centro direktorius Saulius Liausa. Tą dieną mus gyvai sveikino LR konsulato Seinuose vadovas ambasadorius R. Motuzas Lietuvos užsienio reikalų ministro G. Landsbergio vardu, LR ambasadoriaus

ansamblių nuotraukų paroda. Smagu buvo matyti, kaip žiūrovai, vedžiodami pirštais, atpažįsta save ar savo artimuosius, draugus tose nuotraukose. Tą vakarą ežero pakrantė buvo pilnut pilnutėlė, o daugelis ten esančių – tai buvę, esami ar dar būsimi ansamblių dalyviai. Sceną prie ežero irgi papuošėme. Vitas Staskevičius su Robertu Sloviku atgabeno mūsų plačiasparnį malūną, kurį dar dieną siautęs vėjas

Švenčiant Punsco LKN 65-ąjį jubiliejų. Scenoje „Jotvos“ vadovai

65-ojo jubiliejaus akimirka

norėjo „nuskandinti“ ežere, bet vyrai neleido. Na o sceną žaliais klevo lapų vainikais apipynė penkios ansamblietės: Jūratė Kardauskienė, Jolanta Jonušonytė, Daiva Valinčienė, Alicija Krauzlytė ir Lidija Savickienė. Klevo šakų parūpino Punsco valsčiaus sekretorius Jonas Vaičiulis. Valtelės savininkas Juozas Savickas visą savaitę blizgino, plovė savo laivelį, kuriuo muzikantus plukdė jo sūnus Valdas – „Vyčių“ šokėjas. Taigi visiems šiems žmonėms nuoširdžiai ačiū. Be jų pagalbos – nors sėsk ant kalno ir verk... Dar padėjo ir Dievulis, vakarop visai nutildęs vėją, tarsi ir tie, kurie aukštybėse, būtų susirinkę tą vakarą žiūrėti mūsų šventės.

Brangieji, ačiū visiems, kurie prisidėjote prie mūsų jubiliejaus. Visiems kartu buvo smagu, gera, šilta ir jauku. Koncertą vedė Irena ir Rimas Misiukoniai – buvę Klojimo teatro aktoriai, todėl nesunku jiems buvo sukurti šeimyninę atmosferą nemažoje mūsų bendruomenėje. Ačiū ir jiems už geranoriškumą bei pagalbą. Dėkui taip pat Teklei Paransevičienei, kuri kameros akimi įamžino mūsų veiksmus, bei Virginijai Karčiauskienei už žaismingas renginio

nuotraukas.

Didžiuliai padėkos žodžiai ir šventės rėmėjoms – Lenkijos vidaus reikalų ir administracijos ministerijai bei LR užsienio reikalų ministerijai. Jų dėka visiems ansambličiams ir svečiams įteikėme metalinius ženklukus su LKN malūnu (mūsų logotipu) bei pavaišinoame saldainiais („karvytėmis“) taip pat su LKN logotipu. O po visų iškilmių dalyvius pakvietėme bendrai vakaronei, suprasdami, kad peno reikia ne tik sėlai, bet ir kūnui.

Noriu informuoti apie dar vieną strateginę rėmėją. Šiais metais pirmą kartą teikėme paraišką Lietuvos kultūros tarybai. Ir dideliame mūsų džiaugsmui projektas „Iš praeities į dabartį. Punsco lietuvių kultūros namams 65-eri“ gavo paramą. Jame yra suplanuota gan daug veiksmų. Visų pirma visiems vaikučiams, dalyvaujantiems LKN veikloje, padovanosime po knygėlę „Tautinės lėlės“ (dalį knygelių įsigijome už Lietuvos Respublikos URM skirtas lėšas). Tos knygelės jau parvežtos iš Lietuvos, jas vaikams įteiksime pirmųjų repeticijų po atostogų metu. Jaunimas turės galimybę pabendrauti su

režisieriumi Vytautu V. Landsbergiu per surengtus filmavimo, montavimo mokymus, kuriuos planuojame organizuoti spalio mėnesį. Tų mokymų rezultatas bus trumpametražis filmas apie Punsco LKN. Mažesnieji vaikai Alytaus jaunimo kultūros centro specialistų bus mokomi pasigaminti kalėdinius žaisliukus iš šiaudų, kiti dalyvaus komikso piešimo ir kūrimo mokymuose, kuriuos taip pat ves mokytojai profesionalai iš Alytaus. Komiksų kūrimo rezultatas – taip pat mažas leidinukas apie LKN. Na ir dar esame numatę LKN ansambličius nuvežti į „Lietuvos“ koncertą – kaip tik rugsėjo 22 d. yra organizuojama išvyka į Vilnių, į Šokio teatrą, kur matysime modernaus šokio spektaklį „Dėdės ir dėdienės“. Bilietai ir transportas yra užtikrinti. Kitamet kitus ansambličius planuojame nuvežti į Kauną ar Vilnių į Dramos teatrą, o vaikučius – į spektaklį vaikams. Šio projekto reikmėms norime įsigyti naują filmavimo kamerą, o mūsų kapelai „Klumpė“ nupirkti smuiką.

Neužmirškime savo krašto, savo kalbos ir kultūros, kurkime ją ir puoselėkime įvairiais būdais. Patys dalyvaukime kultūrinėje veikloje, veskime vaikučius šokti, dainuoti, groti. Juk kultūra – nepaprastai svarbus ir įdomus kiekvieno žmogaus gyvavimo elementas, kuriantis grožį ir skatinantis juo dalintis. Dar kartelį ačiū už visokeriopą pagalbą. Džiaugiamės, kad švėsdami 65-metį turime gausų būrį ansambličių. Jūs mūsų džiaugsmas, pasididžiavimas ir ateitis.

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Jotva. Sugrįžimai. Žemė

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

JURGITA STANKAUSKAITĖ

Sugrįžimai vadovaujasi savo taisyklėmis. Jie nuo nieko nepriklausomi. Išrinka pačiu netikėčiausiu metu ir laikosi įsikibę žmogaus sąmonės kažkurioje pakaušio dalyje. Nepaleis, kol nebus išpildyti, pasotinti judėjimu ne į bet kur, o į konkrečią vietą. Vieta gali būti fiziška, apčiuopiama arba netekusi formos erdvė, kurios priėjimą pajaučia protas. Kartais tik to ir reikia, kad žmogus mėgautųsi pilnatve, nors pats kelias iki jos dažnai atrodo neįmanomas. Visgi kelionę sunkiausia pradėti, kol dar nepažintas jos žemėlapis. Mes visą gyvenimą einame, ieškodami stotelėse užsikabinimo taškų, kurie pasotintų atsakymais į klausimus. Vietoj jų tęsiame ėjimą su dar daugiau klausukų. Rodos, imi ir pasiduodi, bet vilties resursai neišsekę. Pasiųrtai lyg likimo valiai paliktas šuo, bet žinai, kad dar ne pabaiga. Pabaiga bus, bet ne čia ir ne dabar. Iš naujo pamilsti sugrįžimą, kuris atsiunčia papildomą pėdsaką. Dar vienas ženklas. Tai žemė. Sveikas sugrįžęs, žmogau. Apsikabinkime.

Rugpjūčio 11–13 dienomis Seivio ežero pakrantėje, pramogų ir poilsio centre „Šilainė“, vyko paskutiniai „Jotvos“ renginių ciklo, skirto 70-ajam jubiliejui paminėti, šventiniai apsikabinimai. Kaip per kiekvieną renginį, taip ir šį kartą buvome pakviesti patirti neįprastą pasibuvimą su „Jotva“. Saldinti yra kur, bet persaldinti irgi būtų nesveika, tad šį kartą neatpasakosiu, kokie jausmai užplūdo tuos, kurie šoko, dainavo, ragavo, žiūrėjo ir puotavo. Žodžių bartymas niekada neatstos gyvo buvimo įkautusiame jotviečių branduolyje.

Būtina paminėti, kad žemės ženklų pažymėtas renginys truko tris dienas.

Virginijos Karčiauskienės nuotr.

Visos jos nuo pat ryto kvepėjo naujais skoniais, degančio laužo dūmais, lauko kava ir žolynais. Eksperimentinės archeologijos klubas „Pajauta“ iš Vilniaus demonstravo viduramžių baltų gyvenseną, vedė atviros kulinarijos edukaciją ir žemės dovanotų gėrybių degustaciją. Svečių paskaitos klausėsi Punsko kaimo šeiminkinių būrelis ir visi, kurie netyčia arba tyčia atvyko į „Šilainę“ susipažinti su svečiais. Būrelio pirmininkė Elžbieta Jonušonienė, dalindamasi išpūdžiais apie laiką, praleistą neįprastoje vietoje su nepaprastai įdomiais žmonėmis, sakė, kad susitikimas su „Pajauta“ davė įkvėpimo bandyti atkurti senųjų baltų krašto gyventojų patiekalus, ragauti naujų skonių ir nebijoti eksperimentuoti. Per tris dienas kaimo šeiminkinių būrelio moterys matė, kaip buvo statomos jurtos – palapinės, kuriose gyveno žmonės. Lauko paskaitos metu buvo rodoma, kaip būdavo paruošiamas laužas ir kuo jis

įžiebiamas. „Pajauta“ neapsiribojo tik sausu pasakojimu. Kiekvieną jų žodžių dėstymą sekė veiksmas – maisto gaminimas ant laužo. Per tris dienas buvo paruošti keli patiekalai: vėžių sriuba, kiaulės širdis, liežuvis, kumpis ir šoninė, ožkos koja bei vištiena. Viskas atrodė lyg ir nesvetima, tačiau kaip ir kokiais būdais visa buvo pagaminta, nustebino kiekvieną žiūrovą. „Pajauta“ pabrėžė, kad visi patiekalai turi būti kepami arba verdami ant geros, sausos malkos, su įvairiomis daržovėmis, pavyzdžiui, morkomis, svogūnais, česnakais (beje, pasirodo, kad neišnyko laukinės morkos ir jos auga mūsų laukuose), ir prieskoniais: čiobreliais, garstyčiomis, dašiu. Įrodyta, kaip galima ant iešmo išsikepti skanią kiaulės širdį ar vištą (su galva), kaip į išminkytą molį sudėti tešlą su kumpiu ir kepti ant įkaitusių žarijų. Elžbieta buvo sužavėta galimybe išsikepti duonelę ant akmens, todėl pažadėjo, kad ši paskaita nenueis veltui ir

tikrai trijų dienų patirtimi kada nors pasidalins su mūsų kraštiečiais. Manoma, kad būtų prasminga Punsco kaimo šeiminių būrelių suorganizuoti kulinarijos gerbėjų susitikimą atviroje erdvėje ir įrodyti, kad ir ožkos koja gali būti tikrai skani. Beje, pamąčiusios, kiek laiko užima pats laužo paruošimas ir vieno patiekalo gaminimas, nenustebo sužinojusios, kodėl seniau žmonės valgė tik vieną kartą per dieną. „Jotvos“ renginių ciklą vainikuojančios vakaronės stalus nuklojo minėtų šeiminių ir „Pajautos“ kolektyvo pagaminti valgiai.

Baigiamasis „Jotvos“ koncertas su pasidėkojimais likimui bei vienas kitam atnešė dar vieną staigmeną žiūrovams. Lauke, prie palapinėje vykstančios vakaronės, buvo rodomas filmas „Jotvos ženklų pažymėti. (Ne)tikra istorija“. Šio filmo kūrimo idėjos pradžios reikėtų ieškoti pernai metų vasarą, kai „Jotva“, ruošdamasi eiliniam Motinos dienos koncertui, buvo priversta susirasti tradicinio pasirodymo alternatyvą ir daug dalykų daryti nuotoliniu būdu. Kaip sakė sambūrio vadovė Kornelija Mauliūtė, pernykštis koncertas-šokio fantazija tiesiog ATSITIKO, tačiau tuo viskas nesibaigė. Pasirodymas buvo filmuojamas, vaizdinė medžiaga renkama. Neturint jokių finansinių resursų sugalvota „(Ne)tikros istorijos“

pagrindu sukurti šokio filmą. Tai nebuvo vien vykusio pasirodymo momentai. Čia yra žymiai daugiau – tragiškos meilės istorijos veikėjų atskirai filmuotų scenų momentai, Punsco skansene ir apylinkėse įrašyta vaizdo medžiaga. Sukurti filmą, paremtą vien muzika ir šokiais, kurie perduotų istorijos mintį, buvo labai sunku, nes čia nebuvę nei vieno dialogo ar bent monologo. Visas „pokalbis“ išreiškiamas veido mimika, šokiu ir muzika. Metus laiko, o gal net ir ilgiau trukęs filmo kūrimas atspindi prie jo dirbusių žmonių dideles ambicijas, nepalaužiamą užsispyrimą, milžiniškus siekius, gebėjimą perlipti pačius save ir matyti prasmę, nepaisant visų šiuolaikinių apribojimų ir kliūčių. Labai ačiū Kornelijai Mauliūtei ir Sigitui Birgeliiui bei visam „Jotvos“ kolektyvui (šokėjams ir gerbėjams).

Padėkos žodžiai keliauja ketvirtąjo jubiliejinio „Jotvos“ renginio

Virginijos Karčiauskienės nuotr.

komandai: Punsco kaimo šeiminių būreliui, Povilui Svetlauskui, Aidžiui Staskevičiui, Sandrai ir Gintui Šuščevičiams, Lenkijos lietuvių interneto portalui punskas.pl ir visai „Jotvai“ – nuo jauniausiųjų iki pačių vyriausiųjų.

Kornelija rašė: „*Maži stebuklai atsitinka kasdien... Mes esame stebuklai, maži dievai, kuriantys patys save, savo kraštą, savo žemę, savo Lietuvą, savo namus. Juose jauku ir šilta. Nes šiluma – tai mes. Dėkojame visiems, kas mums padėjo sukurti šitą reginių ciklą, kad jie atsitiko, kad galėjome būti. Kartu.*“ Kornelija, už galėjimą patirti stebuklus esame dėkingi mes, Tavo mokiniai. Ačiū, kad galėjome būti kartu su Tavim. Ir būsim.

Rėmėjos: Lietuvos kultūros taryba, Lenkijos vidaus reikalų ir administracijos ministerija, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija.

Virginijos Karčiauskienės nuotr.

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

GLOBALI LIETUVA

LIETUVOS RESPUBLIKOS
UŽSIEŅIO REIKALŲ
MINISTERIJA

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Mirtis išplėšė Tave iš mūsų tarpo, bet ne iš širdžių...

Sesės, žmonos, mamos Aldonos Dobrovolskytės-Pečiulienės atminimui

MARYTĖ VAIČIULIENĖ

Mums taip sunku buvo lydėti Tave, jauniausiąją iš mūsų buvusio septyneto, jau į amžinojo poilsio vietą. Tau tik 54. Palikai mus baigiantis vasarai, išskridai drauge su gandrais... Tačiau pavasarį jie sugrįš į gimtinę, o Tu?..

Nejučiomis kyla noras trumpai apžvelgti Tavo praeitą gyvenimą. Prieš akis išnyra keletas vaizdų. Virtuvė. Didelis stalas... Mes, visas šešetas, susispietę aplink jį. Ant jo tėtė padeda baltą mezginiuotą spurdantį vokelį („betuką“). Jame Tu. Tamsios akytės atviros... Ir tėtės žodžiai: „Ar matai, kiek sesių ir brolių į Tave žiūri?“ Taip 1967 m. ankstyvą pavasarį pasitikome Tave kukliame dviejų patalpų mediniame name lyje Vaičiuliškėse.

Kitas vaizdelis. Tau jau septyneri. Rugsėjo antroji. Tu tokia mažutė, smulkutė. O kuprinė ant pečių didelė didelė – galvytė vos kyšo virš jos. Išėini į mokyklą pėsčiomis. Į Punkską kelias neartimas, duobėtas, molėtas. Kaip ji nueis? – nerimavome. Mes, sesės, stebėjome Tave tol, kol pasiekei kaimynų sodybą ir dingai medžiuose... Ir taip per 12 metų, diena į dieną mokyklon ir atgal pėstute, kartais dviratuku. Tik-tai žiemą, kai užpustydavo kelius, tėtė parveždavo rogėmis.

Augai globojama tėvų ir mūsų vyresniųjų. Nuo mažens mokslas

Aldona Pečiulienė

pynėsi su darbais tėvų ūkyje. Padėtis namuose pablogėjo Onutei, Jonui ir man išėjus iš namų ir vėliau, 1979 m., mirus tėtei. Padaugėjo pareigų ir Tau, dvylikametei. Drauge su Antanu, Juozu ir Danute kaupei daržus, grėbei šieną, kasei bulves...

Buvai darbšti, greita, vikri. Pirmoji bėgdavai į Giluišgirį uogauti, grybauti, rinkti vaistažolių ar pasimaudyti, paplaukioti kaimo ežere.

Mokslas Tau sekėsi gerai. Būdamas aštuntoje klasėje, rusų kalbos olimpiadoje vaivadijos mastu Balstogėje laimėjai pirmąją vietą. Baigusi Punksko licėjų, turėjai galimybę studijuoti Lietuvoje, tačiau Tavo planai buvo kiti. Netrukus ištekJai už vaiponiškio, ūkininko Kazio Pečiulio. Vyro motina jau buvo mirusi. Jinai, kaip ir Tu, paliko šį pasaulį sulaukusi vos 54. Tavo, vienintelės moters, rankos šiuose namuose buvo reikalingos. Jų prireikė ir uošviui, ir gyvenančiam kartu su jumis neįgaliu Kazio dėdei Vitalijui prižiūrėti. Keletą metų slaugei sergantį vyro tėvą, vėliau jo dėdę. Abu juos teko ir palydėti Anapilin. Sutarei šeimoje, namiškiams buvai kantri ir rūpestinga. Susilaukėte dukros Jūratės ir sūnaus Valdo.

Vaiponioj kartu su vyru darbotės ūkyje, tiesėte kelią į savo sodybą, tvarkėte aplinką, dailinote gyvenamąjį namą, ūkinius pastatus, auginote vaikus. Rūpinotės jų išsilavinimu, ateitimi. Besimokydami Kovo 11-osios licėjuje abu jie dalyvavo ir popietinėje mokyklos veikloje. Jūratė (pradžioje ir Valdas) lankė šokių grupę „Šalčia“, Valdas dainavo chore „Pašešupiai“. Vėliau jie tęsė mokslus Lietuvos universitetuose. Tačiau jūsų rūpesčiai nesibaigė. Sunaikiai susirgus sūnui ir jam atsidūrus Varšuvos ligoninės palatoje, su drebančia širdimi budėjai prie jo lovos.

Aldona Pečiulienė su vyru Kazimieru ir dukra Jūrate

Laimei, Valdas pasveiko. Abi atžalos sėkmingai baigė mokslus. Dabar vaikai jau savarankiški, savo srities specialistai. Dukrai sukūrus šeimą, džiaugėtės sulaukę anūkelio Simuko.

Mėgai ir mokėjai bendrauti su žmonėmis. Gražiai sutarei su kaimynais, pastoviai susitikinėjai su klasės draugais, dalyvavai kultūriniuose renginiuose, išvykose į Lietuvą, Lenkijos gilumą, Vokietiją.

Įsidarbinusi pardavėja „Gamos“ kioskelyje, jauteisi puikiai. Šį darbą labai mėgai. Klientus stengeisi ne tik aptarnauti, bet ir juos suprasti, išklausti. Todėl jie Tave mėgo, užsukdavo ne tik nusipirkti, bet ir pasiguosti, pasikalbėti. Turbūt šiandieniam žmogui reikia, kad jį kas išklaustytų...

Per Velykas margindavai margučius, dalinai juos mums ir kitiems, pateikdavai jų LLEKD organizuojamai tradicinių margučių parodai. Už juos buvai apdovanota.

Tavo hobis buvo gėlės. Išpuoselėtame darželyje jos žydėjo, lapojo nuo ankstyvo pavasario iki šalnų. Akį traukė reti augalai kaip „vištos koja“

(liaudiškas pavadinimas), margutė ir kiti. Turėjai „gerą ranką“ ir daržovėms. Sodinai jų daug ir įvairių. Iš jų šeimai gaminai skanų ir sveiką maistą, ruošei žiemai atsargas.

Graži aplinka, sutvarkyta sodyba, sveika gyven-sena... Užauginti vaikai, rodos, tik gyventi... Ligos simptomai pasireiškė prieš de-vynerius metus. Po intensyvaus gydymo atsiga-vai, sustiprėjai, vėl triūsei namuos, skubėjai į kioskelį. Jauteisi gerai. Tačiau po penkerių metų liga sugrįžo. Šeima dėjo visas pastangas, kad pasveiktum. Dar vienas

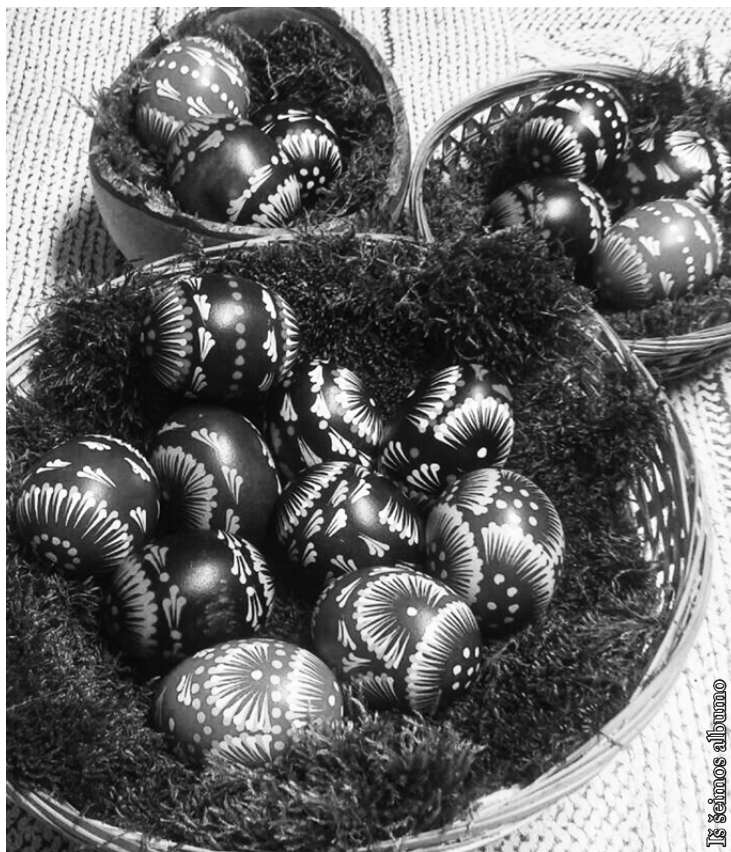
miestas, antras, trečias... Dar viena palata, antra, trečia...

Pastaraisiais metais gydeisi sunkesnėmis dėl epidemijos sąlygomis. Grįžusi namo, balandį darže dar pasėjai morkų, petražolių sėklų... Ir laukei vasaros: šiltų saulės spindulių, gandrų klegenimo, atokvėpio prie didelio ir gražaus tvenkinio, pievelėje. Gyreisi septynmečiu Simuku, kuris rugsėjo pirmąją taps pirmoku. Bet jėgos seko... Nedžiugino taip laukta šiluma...

Ilgai ir kantriai grūmeisi su liga, bet ją nugalėti, deja, nebuvo Tau lemta.

Graudu, kad koralines (35-ąsias) vestuvių metines Tau buvo skirta sutikti jau mirties patalę. Užgesai ketvirtą dieną po šio jubiliejaus. Visiems mums buvai dar taip reikalinga.

Liksi mūsų atmintyje tokia, kokia buvai: kukli, darbšti, dėmesinga mums ir aplinkiniams, vaišinga, besišypsanti... Ten, kur iškeliavai, tetvyro Tau amžina vasara: šviečia saulė, klesti žolynai, klegena gandrai...

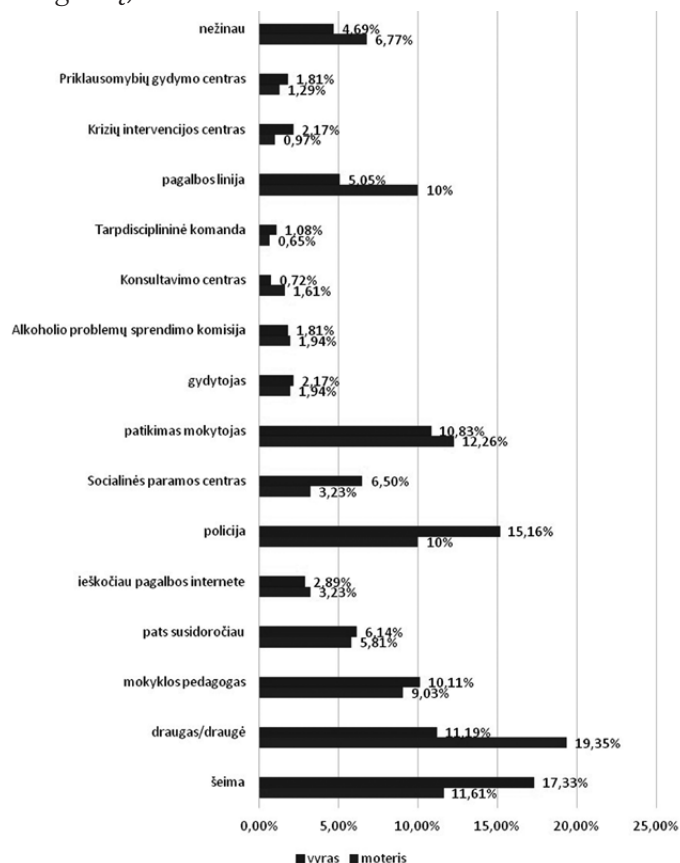
Aldonos Pečiulienės margučiai

Punsko valsčiaus socialinių problemų įvertinimas

Tęsinys.

Pradžia „Aušros“ 2021 m. 7 nr.

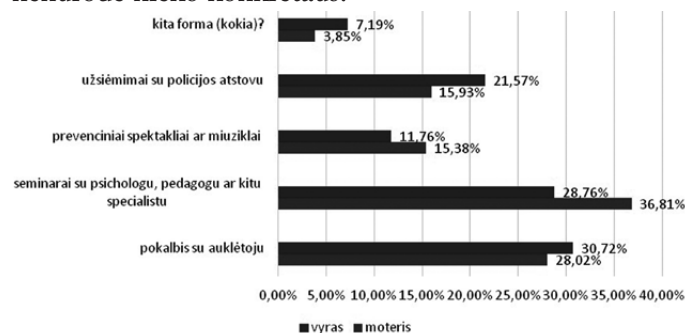
Jaunieji respondentai buvo paprašyti nurodyti, į ką kreiptųsi pagalbos, jeigu patirtų smurtą. Dažniausiai apklaustieji minėjo, kad kreiptųsi į: šeimą (17,33 proc. berniukų, 11,61 proc. mergaičių), draugus ar drauges (11,19 proc. berniukų, 19,35 proc. mergaičių), policiją (15,16 proc. berniukų, 10 proc. mergaičių) ar mokyklos pedagogą (10,11 proc. berniukų, 9,03 proc. mergaičių) ir patikimą mokytoją (10,83 proc. berniukų, 12,26 proc. mergaičių).

90 diagrama. Į ką kreiptumeisi, jeigu taptumei smurto auka?

Paskutinis klausimas, užduotas jauniems valsčiaus gyventojams, buvo susijęs su prevenciniais užsiėmimais, kurie, respondentų nuomone, yra įdomiausi. Berniukams tai yra: pokalbiai su auklėtoju (30,72 proc.), seminarai su psichologu, pedagogu ar kitu specialistu (28,76 proc.),

užsiėmimai su policijos atstovu (21,57 proc.) bei prevenciniai spektakliai ar miuziklai (11,76 proc.). Mergaitės taip pat dažniausiai pasirinkdavo seminarus su psichologu, pedagogu ar kitu specialistu (36,81 proc.), pokalbį su auklėtoju (28,02 proc.), prevencinius spektaklius ar miuziklus (15,38 proc.) bei užsiėmimus su policijos atstovu (15,93 proc.). Pasirinkdami atsakymą „kita, kas?“ gyventojai (7,19 proc. berniukų, 3,85 proc. mergaičių) nenurodė nieko konkretaus.

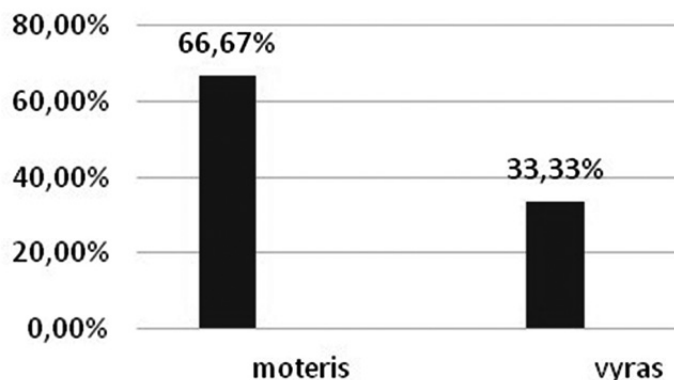

91 diagrama. Kokia prevencinių užsiėmimų forma, tavo nuomone, įdomiausia/veiksmingiausia?

5. PARDAVĖJŲ TYRIMAS PUNSKO VALSČIUJE

5.1 Tiriamos grupės struktūra

Punsko valsčiaus socialinių problemų analizės tyrime dalyvavo 12 alkoholinių gėrimų pardavėjų. Iš pateiktų atsakymų matyti, kad 66,67 proc. iš jų tai moterys, o 33,33 proc. – vyrai.

92 diagrama. Lytis.

(Bus daugiau)

2021 m. rugpjūčio 15 d. mirė
A. A. JUOZAS JURKIŪNAS
iš Punsko.

Nuoširdžiai dėkojame giminėms, kaimynams, giesmininkams ir visiems, kurie dalyvavo laidotuvėse. Ačiū už užuojautos žodžius, aukas ir gėles bei Velionio palydėjimą į amžinojo poilsio vietą.

Mama, žmona, sūnus, sesuo ir broliai su šeimomis

2021 m. rugpjūčio 14 d. po ilgos ir sunkios ligos į Viešpaties namus išėjo mūsų sūnus
A. A. MATAS ŠUPŠINSKAS.

Nuoširdžiai dėkojame giminėms, kaimynams, draugams, mokytojams už maldas, aukas, užuojautos žodžius... Giesmininkams – už gražias gedulingas giesmes. Punsko ambulatorijos ir „Carito“ darbuotojams už pagalbą ir visokeriopą paramą. Dėkojame jtviečiams ir vadovei Kornelijai už stiprų palaikymą. Ypatingus padėkos žodžius norime tarti gydytojai Janinai Paransevičienei, Birutei ir Adui Zimnickams, Genutei Bobinienei ir Jonui Komičiui.

Liūdintys Mato artimieji

2021 m. rugpjūčio 27 d. į amžinybę iškeliavo mūsų mylima Žmona, Mamytė, Močiutė, Sesė
A. A. ALDONA PEČIULIENĖ
iš Vaiponios.

*Netektis. O gal žvaigždė?
Išsivedė brangiausią žmogų.
Lemtis. O gal gyvenimas?
Paliko begalinį skausmą.*

Už Velionei parodytą pagarbą, paguodą, gėles, aukas, maldas ir buvimą šalia šią sunkią valandą nuoširdžiai dėkojame visai giminei, kaimynams, draugams, pažįstamiems. Jautėme didžiulį Jūsų palaikymą, šiltus užuojautos žodžius.

Ačiū giesmininkams už gražias giesmes lydint iš gedulo namų, mišių metu bažnyčioje, kapinėse.

Dėkojame Punsko ambulatorijos bei Seinų ir Suvalkų ligoninių gydytojams ir medicinos seselėms už mūsų Mamytės gydymą ir slaugymą.

**Liūdintys vyras, dukra Jūratė su šeima,
sūnus Valdas bei sesės ir broliai**

2021 m. rugpjūčio 13 d. į amžinybę iškeliavo
A. A. RIMAS UZDILA
iš Kreivėnų.

*Gyvenimas negailestingas,
Nežiūri amžiaus nei jausmų.*

*Į amžinybę pasikviečia
Brangius ir artimus mums žmones.*

Nuoširdžiai dėkojame kunigams, giminaičiams, kaimynams, draugams ir pažįstamiems už maldas, gėles, užuojautos žodžius, aukas, skirtą dėmesį ir laiką, už buvimą šalia šią sunkią mums valandą, visokeriopą pagalbą ir palydėjimą mūsų mylimo sūnaus ir brolio į amžinojo poilsio vietą.

Tėveliai ir broliai su šeimomis

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie dalyvavo mano vyro
A. A. ZIGMO PACENKOS
laidotuvėse.

Ypatingus padėkos žodžius skiriame giesmininkams, vikarui ir laidojimo namų savininkui. Nuoširdžiai ačiū giminėms, kaimynams, draugams ir pažįstamiems bei Suvalkų kariuomenės dalinio kareivių delegacijai.

Ačiū visiems, kurie buvo su mumis tomis skaudžiomis dienomis.

**Onutė Pacenkienė
su sūnumis Andriumi ir Arkadijumi**

2021 m. rugsėjo 10 d. mirė
A. A. JUOZAS SVETLAUSKAS
iš Vaitakiemio.

Nuoširdžiai dėkojame giminėms, kaimynams, pažįstamiems ir visiems, kurie dalyvavo laidotuvėse, už užuojautos žodžius, aukas ir gėles bei Velionio palydėjimą į amžinojo poilsio vietą. Dėkojame giesmininkams už gražias giesmes ir kunigams už atnašautas mišias. Ačiū tariame Punsko ambulatorijos, „Carito“ ir reabilitacijos punkto darbuotojams, taip pat Psichiatrinės ir Seinų ligoninių personalui už gydymą ir slaugymą.

Liūdintys žmona ir dukra su šeima

UAB „Stiklita“ – įmonė, turinti 25 metų patirtį architektūrinio stiklo apdirbimo pramonėje. Stiklo apdirbimui naudojama pati pažangiausia ir moderniausia įranga. Įmonė nuolat investuoja į naujausių technologijų diegimą, veiklos procesų tobulinimą. Rinkai siūlo platų stiklo gaminių ir paslaugų asortimentą. Mūsų įmonė teikia įvairias paslaugas, susijusias su stiklo konstrukcijų, veidrodžių ir stiklo gaminių projektavimu, gamyba, montavimu ir pan. Užsakovams galime pasiūlyti įvairius stiklo ir veidrodžių gaminius. Stiklas – mums kūrybos priemonė, pradedant nuo erdvių padalinimo, naudojant stiklo ar modulines pertvaras, iki veidrodžio voniai, stiklo lentynų ar suvenyrų.

STIKLO APDIRBIMO STAKLIŲ OPERATORIUS

Darbo pobūdis:

- Darbas stiklo apdirbimo staklėmis (pjovimas, gręžimas)
- Darbo specifikos apmokome

Reikalavimai:

- Vidurinis išsilavinimas su profesine kvalifikacija
- Atsakingumas, kruopštumas, noras tobulėti
- Kompiuteriniai įgūdžiai, darbas su AutoCad programa
- Lietuvių k. (anglų arba rusų k. – privalumas)
- Darbo gamybos įmonėje patirtis (privalumas)
- Brėžinių skaitymas (privalumas)
- Darbo kompiuteriu įgūdžiai (privalumas)

Atlyginimas: 1100–1500 Eur į rankas

Darbo vieta: Kaunas, Lietuva

CNC STIKLO APDIRBIMO STAKLIŲ OPERATORIUS

Darbo pobūdis:

- Darbas su CNC staklėmis, AutoCad programine įranga
- Įrankių parinkimas ir priežiūra, techninės informacijos pildymas
- Įrangos priežiūra
- Gaminių kokybės užtikrinimas
- Darbas pamainomis
- Darbo specifikos apmokome

Reikalavimai:

- Vidurinis išsilavinimas su profesine kvalifikacija
- Patirtis dirbant su CNC staklėmis (privalumas)
- Techninės dokumentacijos skaitymas ir paruošimas darbui
- Darbo gamybos įmonėje patirtis (privalumas)
- Kruopštumas, atsakingumas, pagarba komandos nariams
- Noras tobulėti, siekti profesionalumo
- Lietuvių k. (anglų k. žinios – privalumas)

Atlyginimas: 1200–1800 Eur į rankas

Darbo vieta: Kaunas, Lietuva

Tel. 601 949 996, el. p. dwmsystem@gmail.com

LEGENDINIAI TELESKOPINIAI KRAUTUVAI

- GARANTIJA – 2 METAI ARBA 4000 MTH*
- Mechaninė pavarų dėžė 6x3
- Variklių galia nuo 83 iki 106 kW (111-142 KM)
- Kelių stūmoklių hidraulinis siurblys
- Abiejų ašių stabdžiai
- Standartiškai oro kondicionierius ir pneumatinė sėdynė (žemės ūkiui skirtas variantas)
- Išilginė variklio padėtis
- Didelis aušintuvas
- LED apšvietimas
- DPF stoka

Modelis	Maksimalus kėlimo aukštis	Maksimalus pakeliamas svoris
	mm	kg
TH357D	7 000	3 500
TH408D	7 600	4 000
TH3510D	9 800	3 500

* 2 metų arba 4000 MTH garantija taikoma TH357D, TH408D, TH3510D modeliams su CAT® C3.48 arba CAT® C4.4 ACERT varikliais, kurie atitinka Stage IV išmetamųjų teršalų standartą. Tikslesnę informaciją teikia žemės ūkio technikos įgaliotieji platintojai bei UAB Bergerat Monnoyeur. Garantijos sąlygos apibrėžtos garantiniame lape.

Būstinė: Augustów, Tytoniowa 4,
tel. +48 604 447 198, el. p. biuro@pom.com.pl

**Bergerat
Monnoyeur**

Dainuojančios, muzikuojančios šeimos!

Kol dar galime – burkimės, repetuokime, ruošimės XIII muzikuojančių šeimų šventei, kurią Punsco lietuvių kultūros namai organizuos 2021 m. spalio 17 d. (sekmadienį).

Kviečiame pasirodyti anksčiau dalyvavusias šeimas ir ypač tas, kurios dar tik ketina debiutuoti mūsų šventėje. Apie norą dalyvauti prašom pranešti Lietuvių kultūros namams iki spalio 8 d.

Zrealizowano dzięki dotacji
Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

Lietuvos žiniasklaida

2021 09 01–12

Pastarąsias kelias savaites šalies žiniasklaidoje į antrą planą pasitraukė nelegalių imigrantų iš Baltarusijos tema. Gegužės, birželio mėnesiais Lietuvos sieną kai kuriais dienomis kirsdavo iki kelių šimtų nelegalių, kuriuos visus iki vieno Lietuvos valdžia, remdamasi kažkokių griežtu Europos Sąjungos reglamentu, įsileisdavo. Valdžios argumentai: neįsileisim – pasmerks Briuselis, pažaisim žmogaus teises... Bet vėliau pataisius kai kuriuos Lietuvos įstatymus, išradingai pritaikius jau esančius teisės aktus (sakykim, Vyriausybės 2021 m. liepos 2 d. nutarimas visoje šalyje paskelbti valstybės lygio ekstremaliąją situaciją dėl masinio užsieniečių antplūdžio), sustabdytas nelegalių įleidimas į Lietuvą „urmu“. Todėl šiandien naujienų apie nelegalių žiniasklaidoje aiškiai mažiau.

Užtat ne pirma savaitė ryški priešprieša tarp LGBT ir jų šalininkų bei prieš kelis mėnesius įsikūrusio Lietuvos šeimų sąjūdžio (LŠS), kuris pasisako už tradicinę šeimos sampratą ir teigia, kad „Stipri šeima – stipri valstybė“, o didžiausias turtas – laiminga šeima, kurią sudaro mama, tėtis ir vaikai, palaikytojų.

LŠS gegužę Vingio parke organizavo Didįjį šeimos gynimo maršą – mitingą, kuriame dalyvavo 10 tūkst. žmonių, o jis buvo skirtas „apginti Lietuvos tradicines šeimas bei jų vertybes, išreikšti nepritarimą Stambulo konvencijos ratifikavimui“. Tiesa, per protestą reikalauta ir premjerės Ingos Šimonytės vyriausybės atsistatydinimo.

Po kiek laiko abi pusės ėmė ruošti „antram rundui“. LGBT eitynes „Kaunas Pride“ norėjo organizuoti Kaune, o LŠS – vėl Vilniuje. Tačiau nė sostinės, nė Kauno valdžia renginiams leidimo nedavė: kiekviena

savivaldybė turėjo savų argumentų. Kauno meras Visvaldas Matijošaitis aiškino, kad centrinė miesto pėsčiųjų gatvė nėra skirta tokiems renginiams.

Iš eitynių organizatorių, Lietuvos žmogaus teisių centro (LŽTC), meras sulaukė pasmerkimo, kai, anot portalo 15min.lt, žurnalistų paklaustas, ar savivaldybė išsiaiškino mieste tvyrojusios smarvės šaltinį, mestelėjo, suprask, esą gal smirda dėl planuojamų eitynių. Jis juokdamasis atsakė: „Tai gal, vat, šeštadienis tas ir artėja. Ne, juokauju.“

<...> „Šiuo atveju turbūt merui vis dėlto prasprūdo tai, dėl ko ir atrodo, kad tas renginio maršruto suderinimas stringa. Tai yra tiesiog elementari nepagarba ir, matyt, nelaikymas šitos bendruomenės kažkokia verta pagarbos. Jis sakė, kad jam visi yra lygūs, matyt, vis dėlto ne visai visi yra lygūs“, – sakė LŽTC vadovė Jūratė Juškaitė.

Vilniaus valdžia rėmėsi Valstybės saugumo departamento (VSD) pažyma, kurios viešojoje dalyje nurodoma, kad reikia tikėtis provokacijų ir smurto proveržių.

Abi pusės – LGBT ir LŠS – dėl to kreipėsi į teismą. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas likus parai iki numatyto renginio savo sprendimu leido eitynes ir nurodė Kauno savivaldybei suderinti eitynių maršrutą. „Kaunas Pride“ eitynėse, policijos duomenimis, dalyvavo apie 2 tūkst. žmonių. Renginio dalyviai žygiavo Laisvės alėja nuo Soboro iki jos galo, apsisuko ir grįžo atgal. Nors buvo daug policijos, tačiau neišvengta incidentų, keli žmonės sulaukyti.

Teismo sprendimo laukė ir LŠS, kurio renginys turėjo vykti po savaitės.

Apie tai politologas Kęstutis Girnius portale delfi.lt paskelbtame straipsnyje „Kaunas išlaikė egzaminą,

o Vilnius...“ rašė: „Panašus egzaminas laukia Vilniaus savivaldybės, kuri praeitą savaitę nusprendė atimti leidimą rugsėjo 10 d. Lietuvos Šeimų sąjūdžio planuojamam mitingui prie Seimo. Nutarimas nedera su Lietuvos Konstitucija, kuri užtikrina susirinkimo laisvę, pabrėždama, kad negalima „tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu“ varžyti esminių teisių. Aki vaizdu, jog nutarimą didele dalimi lėmė savivaldybės priešiškas organizatorių pažiūroms ir tikslams.

<...> Dabar aiškinama, kad 15 tūkst. žmonių netilps numatomoje teritorijoje ir kad mitingas sutrikdys kasdienį vilniečių gyvenimą. <...> Bet Gedimino prospekte dažnai vyksta renginiai, dėl kurių ne tik kelioms valandoms, bet ištisoms dienoms trikdomas kasdienis gyvenimas ir dėl to nukenčia parduotuvių ir kavinių savininkai bei lankytojai. Bet šitie nepatogumai nėra pagrindas drausti turgus, muges ir kitus panašius renginius, juolab kad per maratonus ilgesniam laikui uždaromos daugelis Vilniaus gatvių. Net R. Šimašius turi suprasti, kad politiniai mitingai yra Konstitucijos labiau ginami negu maratonai ir turgūs.

<...> Mėginimai riboti Šeimų sąjūdžio veiklą, jai kelti dirbtinių, teisiškai abejotinų kliūčių tik didina jos matomumą ir populiarumą, leidžia jai vaizduotis užmiršto žmogaus iš gatvės ir jo įsitikinimų gynėju. <...> Savo veiksmais R. Šimašius rengia kelią Šeimų sąjūdžiui ar jo pagrindu sukurtam judėjimui surinkti daugiau balsų per kitus Seimo rinkimus negu Laisvės partija.“

Panašias mintis savo komentare per LRT radiją išsakė ir žurnalistė Ramunė Sotvarė-Šemetienė: „Šeimų sąjūdžio planuojamas mitingas prie Seimo neįvyks, nebent teismas

nutartų kitaip. Galima džiaugtis? Antrosios akmenų mėtymo į Seimą ir pareigūnus serijos nebus?

Gal ir nebus. Bet tvirtai tuo tikėti neverta. Paprastai kliūtis tik dar labiau užveda įkaitusius. Uždraustas vaisius dar skanesnis ir dar labiau geidžiamas. Tad neverta manyti, kad neleidom ir – baigta.

<...> Draudimas yra lengvas kelias. Viens – ir turi išspręsto reikalo iliuziją. Nebereikia niekam rengtis, nebereikia prognozuoti, galvoti. Tai tinginio arba bailio kelias. Taip, bailio, nes valdyti protestus reikia ne tik jėgos, bet ir drąsos.

<...> Kokie nemiegi bebūtų, kokius keistus reikalavimus bekeltų, žmonės turi teisę protestuoti prie valdžios įstaigų. Ir pareigą laikytis tvarkos arba atsidurti cypėje.

VSD įspėjo – šiuo metu yra padidėjusi rizika įvairių susitikimų, kurie gali pasibaigti smurtiniais veiksmais. Todėl savivaldybė nusprendė negalinti priimti atsakomybės tiek už pareigūnų, tiek už vilniečių saugumą.

Jūs rimtai? Lietuvos Respublika nepajėgi užtikrinti saugumo ir suvaldyti vieno mitingo grėsmių?

Dešimt mūsų karių ir viena diplomata gali ištraukti iš Kabulo, iki dantų ginkluoto, apimto panikos ir neprognozuojamo Afganistano miesto, beveik du šimtus žmonių. Gali parsikrauti juos net neturėdami ten savo lėktuvo. Savoj sostinė, kur pajėgų ir grėsmių pusiausvyra atvirktinė, valstybė nepajėgi susitvarkyti?“

Vis dėlto Vilniaus savivaldybė po pakartotino svarstymo, pasak naujų agentūros ELTA, bendru sutarimu su policija nusprendė, kad mitingas vykti galės. Tiesa, ne prie Seimo, o Katedros aikštėje. „Iš principo matome, kad organizatoriai atsižvelgė į savivaldybės ir policijos pastebėjimus dėl praėjusio renginio, kuriam leidimą mes atšaukėme. Yra pakeista renginio vieta. Katedros aikštė yra daug dėkingesnė saugumo užtikrinimo atžvilgiu. Tai yra daug didesnė vieta, kur telpa

2021 m. rugsėjo 5 d.
Romui Tumeliui iš Punsko
sukako 90 metų.

Tėveli,

linkim, kad Tavo svajonės pildytųsi, džiaugsmingos akimirkos lydėtų kiekvieną Tavo žingsnį, o sveikata niekada nekeltų rūpesčių. Ačiū, kad visada esi šalia, kad Tavimi galima pasitikėti, sulaukti paguodos ir palaikymo. Ačiū, kad rūpiniesi paveldėta tėviške. Tegul Tavo gyvenimas būna ilgas ir giedras. Tegul Tavo geroje akyse šviečia tik laimės žiburėliai. Niekada nepamiršk, koks brangus mums esi!

Su gimimo diena sveikina

Dukros su šeimomis

daug daugiau žmonių. Ir tam tikrų provokacijų atžvilgiu pareigūnams bus daug lengviau užtikrinti saugumą“, – sakė savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas Adomas Bužinskas. Pasak savivaldybės atstovo, organizatoriai sumažino maksimalų dalyvių skaičių nuo penkiolikos iki dešimties tūkstančių.

Politologai jau seniai skelbė įžvelgę didelių nesutarimų tarp praėjusioje kadencijoje daugumą Seime turėjusios Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos (LVŽS) vadovo Ramūno Karbauskio ir tuometinės Vyriausybės premjero, dabartinio parlamento LVŽS frakcijos nario ir opozicijos lyderio Sauliaus Skvernelio. Apie tai S. Skvernelis kalbėjo prieš mėnesį „Žinių radijo“ laidoje. Tada jis, paklaustas, ar kurs naują politinį bloką, sakė: „Tikrai apie politinį bloką kalbėti šiandien nėra jokio pagrindo, o dėl frakcijos ateities tų dvejonių yra.“

O prieš kelias dienas, kaip rašė portalas lrytas.lt, „gandai virto realybe“ – išsiskyrė S. Skvernelio ir LVŽS keliai. Su valstiečių sąrašą į Seimą patekęs S. Skvernelis oficialiai pranešė apie

naujos frakcijos parlamente įkūrimą, kuriai priklausys ir daugiau partijos lyderio R. Karbauskio prieglobsčio išsižadančių LVŽS atstovų“. Su S. Skverneliu valstiečius paliko dešimt LVŽS frakcijai priklausiusių politikų. Trys iš jų priklausė ir valstiečių partijai. Visi jie sakė ketiną išstoti iš partijos.

Naujoji frakcija vadinsis Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“. Ji dirbs opozicijoje. „Ši nauja frakcija nėra atsiskyrimas ar dirbtinis politinis darinys. Tai tiesiog bendraminčių susijungimas. Yra žmonės, kurie dirbo LVŽS, ir Mišrios Seimo narių grupės atstovai“, – naują frakciją pristatė buvęs premjeras S. Skvernelis.

Jo teigimu, šiuo metu Lietuva yra supriešinta ir suskaldyta, o tai esą naudinga kai kuriems tiek pozicijos, tiek opozicijos atstovams: „Tiek aš, tiek mano kolegos po ilgų svarstymų nusprendėme, kad nesinori dalyvauti tokioje skaldymo ir konfliktų skatinimo politikoje. Nuo to kenčia valstybė ir jos žmonės“ (lrytas.lt).

Naujos frakcijos atsiradimą įvertino politologai. Jie, anot portalo tv3.lt, teigė, jog šis žingsnis pavėluotas, šansų naujai partijai nemato, bet smūgis valstiečiams – realus.